

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V. Báthory-utca 24. szám.
(„Falv” Országos Földművelésügyi Osztály.)
Telefon: Automata 204—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt:
Égész évre 8 P. félévre 4 P. negyedévre 2 P.

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam 17. szám

Április hó 23

Mi jöhet a boletta helyébe?

Kállay Miklós földművelésügyi miniszter a *Budapesti Hírlap* husvétii számában nagyjelentőségű nyilatkozatot tett. Nyilatkozatának fontosabb részeit az alábbiakban ismertetjük meg olvasóinkkal:

— Az a tény, hogy a földművelésügyi tárca az egyedüli, melynek költségvetési kerete nem csökkent, annak dacára, hogy a személyi kiadásokat több millió pengővel leszállítottuk, azt mutatja, hogy a dologi kérdéseknél igyekezett a kormány a mezőgazdaság érdekeire körültekintő figyelemmel lenni. De ez nem is lehet másképpen. A mezőgazdaság összehasonlíthatatlanul erősebb mértékben érzi meg a világhátrahagyás hatását, mint bármelyik más termelési ág. Az ipari cikkek árnívója azt mutatja, hogyha csökkent

is a fogyasztás, mégis sikerült az egész világon a termelési árakat tartani. A mezőgazdasági cikkekben azonban nemcsak a fogyasztás csökkentésén talán az iparban is nagyobb mértékben, hanem az árak zuhantak még soha nem látott mélységbe, s ezenfelül a nemzetközi okokra visszavezethető csapásokon kívül a mezőgazdaság aránytalanul viseli azokat a terheket, melyeket rá ró valuta- és tőkevédelmi politikánk, valamint az ipari vámvédelem politikája.

— Bizonyos tehát, hogy a mezőgazdasági termelést, a mezőgazdaságból való megélhetési lehetőséget biztosítani kell, ami egyszóval azt jelenti, hogyha nem tudjuk levenni róla azokat a terheket, amiket jelenleg visel,

akkor olyan támogatásban kell részesíteni minden vonalon, hogy életképes maradjon és talpraállhasson. A költségvetésnek bejelentett ilyen irányú intézkedései az első lépéseket jelenti ebben az irányban.

— A kamatterhek csökkentése és más pénzügyi intézkedések, remélem, hamarosan oda fognak vezetni, hogy minden életképes egzisztencia feje felett az összeomlás veszedelme megszűnik és a magyar gazda és a magyar földművelő nép nyugodtan indulhat neki a folyó év termelési munkájának.

— A folyó évi gabonaértékesítéssel kapcsolatosan — folytatta a miniszter — számtalan terv merült fel. Választani két kérdés között lehet: *monopó-*

Az Egri Maklár II-ös Negyedi Földmívelő Olvasókör műkedvelő gárdája, mely nagy sikerrel adta elő Illyésné Ferenczy E.: „Ne játszs a csókkal” című három felvonásos színművét. Az előadást rendezte Poós János leventeoktató. (Fenari Lajos felvétele, Eger)

lium vagy nem monopólium. Az a sok tucat terv, mely kezemen megfordult, különböző burkolt formáját igyekszik megkeresni a monopóliumnak. A monopólium pedig nem jelent egyebet, mint a régi haditerményt, azaz kötöttséget a forgalom minden vonatkozásában. Ha végiggondoljuk akármelyik tervet, legyen annak neve minimalizálás, felvásárlás, az mind elvezet a fejadaghoz, a termelői igazolványhoz, ugyszólván olyan megkötöttségéhez a kenyérmagvak forgalmának, mint ahogyan a dohányt vagy a szeszt kezeljük. Ezek a tervek mindaddig szépek, amíg nincsenek végiggondolva. Amint azonban a végrehajtási részhez érünk, akkor kivétel nélkül előállanak a fent vázolt nehézségek. Egy ilyen elhatározás pedig nem könnyű dolog, mert óriási felelősséggel jár a termelével, a fogyasztóval, de a rizikót vállaló államkincstárral szemben is. Végeredményben ugyanez a Festetich-féle elgondolás (Lapunk mult heti számában ismertettük. A szerkesztő). azzal a különbséggel, hogy a rizikót a termelők vállalják és nem az államkincstár. Egy sok részben ötletesen felépített termelői kartel elgondolása, a kartelek minden előnyével és hátrányával.

— Nekem az a feladat, hogy azt az összeget, amit a boletta révén a termelőink élveztek, továbbra is biztosítsam a termelés részére. Irányelvem, hogy ebbe a segítségbe a termelőknek minél szélesebb rétegét vonjam be és igyekszem a bolettának drágító hatását a lehetőség szerint kiküszöbölni. Állandóan dolgozom ezen a problémán is és rendelkezésünk mindenestre idejében fog megjelenni.

— Exporthelyzetünk az osztrák szerződéssel javult. Január és február havi kivitelünk nemcsak mennyiségben, de dacára a csökkent áraknak, értékben is magasabb a mult évi, ugyanezen hónapok kivitelénél és ez az egyedüli ilyen eredmény az európai országok között. Ezt, remélem, fenn tudjuk tartani, sőt a megkötendő cseh megállapodások révén valószínűleg fokozni is lehet.

— Tárcámnak legnagyobb feladata marad a telepítés kérdésének a megoldása. Állandóan foglalkozom ezzel, a munkálatok folynak, de gyors eredményt nem tudok ígérni. Ha még egyszer hozzányulunk a magyar földhöz, ennek a beavatkozásnak minden vonatkozásában átgondoltnak, termelési szempontból és anyagilag pedig megalapozottnak kell lennie.

A "VASÁRNAP"
"szerkesztősége
és kiadóhivatala:
Budapest,
V., Báthory-utca 24.

A trianoni nyugdij

Az állami közigazgatás kiadásainak összege 764,9 millió pengő, a bevételek 752,8 millió. A hiány 12,1 millió pengő. A bevételben súlyos teherterhelés az állami közüzemek bevételeinek 64,1 millió pengős bevételi hiánya, a kiadásban pedig a 87,6 millió trianoni nyugdij nyomasztó összege. Honnét származik az első? A reánk erőszakolt magyar tehetetlenség és tétlenség nyomorúságából. A gazdasági pangás vérszegénységéből, amikor még a vasut és a posta is életképtelenné kezd bizonyulni, mint a levágott kezek és lábak mellett az elerőtlenedett vérkeringés. És honnét szakadt reánk a második, a trianoni nyugdij? Ez az, amire feleletet vár minden magyar adózó és kenyérkereső. Mert lehet-e az, hogy minden magyar lélek, még a csecsszopó csecsemő is 9 pengőt fizessen évente — egy kétgyermekes családapa 36 pengőt — mert harácsoló szomszédaink, a cseh, az oláh, a szerb a trianoni „béke“ megállapodásait úgy rugják fel még ma is, hogy az a 87,6 millió pengő, amelyet nekik kellene fizetniük az állásukból elzavart magyaroknak, jogtalanul reánk háruljon? Hiszen ha ez a súlyos és erköcsletlen tétel nincs, a bevételek a szükséglet bőven fedeznék s az állami üzemek hiányát is eltüntetnék! Sőt talán az üzemeknek nem is volna hiánya, mert ugy-e, nem ülhet vasut-ra, akinek állomásra menet elrabolják a pénzt? Ez a magyar helyzet most s a trianoni nyugdij egyszerű magyarázata... Gondolkozzunk és okuljunk rajta...

És egy percre se hallgassunk róla!

Mert, könyörgünk alássan, szép, magasztos, felemelő, sőt több, elringató erény az önértet nyugalma. De amíg mi anyagi türelemmel várunk és reménykedünk, hogy mégis csak meg fog minden változni, a Genfben elaktamolyosodott helyzet azt az ígéretet juttatja eszünkbe, amit a részes korhely apa tett a kocsmában körötte ülő gyermekeinek, hogy, no, ha jól viselitek magatokat, apa megiszik még egy üveg sört. Lám csak, hogy forr, alakul, módosul, újat keres, javulni szándékozik, vagy a Pafnucius tudja, mit akar ez a megbomlott Európa, s mi meg szépen veszteg maradunk akkor is, amikor a trianoni nyugdij ordító összegét olvassuk. Mert azt még megértjük, könyörgünk alássan, hogy a szerb katonai diktatúra, a román paraszturalom s a szocialista Benes olyan megható egyértelműséggel hallgatnak róla, hiszen az ő mérhetetlen anyagi könnyebbségüket jelenti, de hogy mi nem harsogjuk világgá, hivatalosan, félhivatalosan s ha kell, hivatalosan is, a nap minden órájában, azt csodálatosnak tartjuk. Ne itthon marjunk egymást,

hanem új lendítőkereket vigyünk a világhazugság gyarába, a magyar igazságtartó szíjjának mozgatására. S ha már eddig közel másfél milliárdot pocsekoltunk el trianoni nyugdij címen, mert nyugodtan vártuk, hogy ezt a kérdést is, kérlek alássan, kegyelmes uram módra aktázzák Genfben s tiz évenként egyszer essék szó róla, akkor ezután ne úgy legyen... Amilyen szívesen kuksol miatta a szerb, az oláh meg a cseh, olyan elkeseredetten harsogjunk mi róla. Mert végre is kiürül a tarisznyánk teljesen, mint a szemérmes koldusé...

M. J.

BELPOLITIKA

A Nemzeti Egység Pártjának országos értekezlete

A Nemzeti Egység Pártja május hó első napjaiban Lillafüreden országos pártértekezletet tart. Az országos értekezletre hivatalosak lesznek az összes képviselő tagjai a pártnak, a főispánok, valamint meghívót kapnak a napilapok politikai rovatvezetői is. Az értekezletet a lillafüredi Palota-szállóban fogják megtartani.

Változások a főispáni karban

A Kormányzó Ur a belügyminiszter előterjesztésére Perczel Béla dr., Tolna és Bácsbodrog vármegye, valamint Baja törv. hat. város főispánját ettől az állásától saját kérelmére felmentette, Hagymássy Zoltán dr., Tolna vármegyei főjegyzőt Tolna vármegye főispánjává, Baranyi Tibor, Szeged szab. kir. város főispánját pedig ebben az állásában való meghagyása mellett Bácsbodrog vármegye és Baja törv. hat. város főispánjává kinevezte.

Revíziót!

Egy angol folyóirat szerint Franciaország joggal követelheti, hogy a revízió keresztülvitelénél harszkodjanak a népszövetségi uthoz, de másrészt az események arra mutatnak, hogyha semmi sem történik a helyzet javítására, akkor a francia biztonság egyszerűen el fog párologni. Azt mondják, hogy bármely revíziós kísérlet háborúhoz vezethet, másrészt azonban tagadhatatlan, hogy a revíziós kísérlet visszautasítása biztos háborút jelent. Ha nem jön revízió megegyezés útján, akkor jönni fog erőszakos uton — fejezi be a lap fejtegetéseit.

Az angol miniszterelnökhöz közelálló News Letter című lap írja: Egész Európa közvéleménye kezd megbarátkozni azzal az eszmével, hogy a szerződések békés revíziója, vagy más

szóval a nemzetközi törvényhozás, a gyakorlatban olyan kérdés, amelyet meg kell oldani, ha meg akarják akadályozni az erőszak útján történő revíziót. A kisantant még nem akar tudomást szerezni arról a nyereségről, amelyet számára a béke megszilárdítása jelentene, de talán nem egészen természetellenes bizalmatlanságuk eloszlátása csak idő kérdése.

*

MacDonald angol miniszterelnök a képviselőházban legutóbb a revízió kérdésével is foglalkozott. Kijelentette, hogy amennyiben a négyhatalmi tervezettel kapcsolatos tárgyalásokon a békeperújítás kérdésével foglalkoztak, oly békeperújításról volt szó, amely csupán a béke fenntartásához szükséges. A békeperújítást nem a Népszövetségtől távol, hanem magában a Népszövetségben tárgyalják. Az érdekelt kisebb hatalmaknak itt ugyanannyi szavuk volna, mint a nagyhatalmaknak. Ez kezdetől fogva tiszta dolog volt.

A magyarok egy igaz japán barátja

A magyaroknak itt, közvetlen a közeli szomszédságból is tengersok a gyilkos ellensége, annál inkább meghatóbb, hogy viszont a messze világrészekből is számlálhatatlan sokan vannak ma már, akik édestestvérként megbecsülik, szeretik a magyart. Ilyen egyik leghívebb, legmegértőbb külföldi barátunk, igaz testvérünk az ezidőszert a hatalmas Japán-ország, japáni nyelven *Nippon* fővárosában, *Tokióban* lakó tudós tanár és kiváló író, *Imaoka Dsuicsiró* ur. *Imaoka* professzor évekig élt Magyarországon, nemcsak országunkat, népünket ismerte, szeretete meg teljesen, hanem édes magyar nyelvünket is olyan tökéletesen megtanulta, hogy Japánról és a japáni népről Budapesten megjelent díszes, becses magyar könyvet is írt. A *magyar ügy, a magyar igazságok* megvilágosítása körül is, *vitéz katonáiról* és *szorgalmas földművelő népéről* világhíres hazája sajtójában már *innét* anynyit írt és buzgólkodott, hogy Főméltóságú Horthy Miklós kormányzó urunk a III. osztályu magyar érdemkeresztel tüntette ki a távozó *Imaokát*.

Imaoka professzor, akinek a fényképét itt *Móricz Pál* barátja és két kecskeméti testvérünk társaságában, egy kecskeméti tanyasági felvétel alkalmából bemutatjuk, szép hazájába visszatérve sem feledkezett el rólunk, ottan is a mi jóakaró barátunk maradt. Japán honfitársai körében a rokonszenves előadások egész sorozatát tartotta, illetőleg tartja, eredeti fényképfelvételek bemutatása mellett Magyarországról és a magyarok keleti eredetü testvérnépéről. Sőt, mint *Móricz Pál* írőhoz most küldött a 300 milliónyi tu-

ráni testvér összefogását jelképező eredeti japán képeslevelezőlapon bejelenteli, már megindították ott is a *turáni mozgalmat*. Mivel mi, magyarok, a turáni népek hatalmas összességének szintén vér-, lélek-, nyelvszerinti testvérnépe vagyunk, a kedves *Imaoka* és a messze japán barátainkra hálás emlékezéssel, *Imaoka* barátunk figyelemreméltó, *Móricz Pál*hoz intézett, érdekes magyarnyelvű levelét itt adjuk:

„Kedves *Pali bácsi!* Most indítottunk meg nagy turáni mozgalmat Japánban. Ez a lap annak a jele... Én megnősültem, *Fumi-ko* nevű leányt vettem feleségül, aki *Higashi-kuni* császári hercegnél szolgált, mint kamarás-leány. *Tavalyi november óta* külügyminisztériumban magyar ügygel foglalkozom. Egy könyvet írok Magyarországról a japáni diplomaták számára. Mindig örömmel és hálával gondolok *Pali bácsira, igazán jószívű családjára, valamint magyar jóbarátainkra. Turáni testvéri szeretettel*

Imaoka.“

VILÁGKRÓNIKA

Magyarország is bekapcsolódik a washingtoni tárgyalásokba

A washingtoni megbeszélésekre 11 állam kapott „külön“ meghívást. Mindama államok kormányaihoz pedig, amelyek nem kaptak meghívást, az Egyesült Államok kormánya felhívást intézett, hogy diplomáciai uton lépjenek eszmecserebe a washingtoni kormánnyal a világgazdasági konferencia előkészítése céljából. Ilyértelmű felhívás érkezett a magyar kormányhoz is.

MacDonald angol miniszterelnök Washingtonba utazott

MacDonald miniszterelnök Nagyszombaton felszállott a *Berengária* nevű hajóra, hogy az amerikai köztársasági elnök meghívására Washingtonba utazzék és résztvegyen „a tűzhely körüli beszélgetésekben“. Elutazásakor kijelentette, őszintén reméli, hogy utja szerencsés és *Roosevelt* elnökkel való együttléte a lehető legbarátságosabb lesz. Reméli azt is, hogy hosszú eszmecsereét folytathat az elnökkel és ketten, egyesült erővel tehetnek valamit, ami a világnak hasznára válik.

Német tiltakozás az angol alsóház külpolitikai vitája miatt

Legutóbb az angol alsóházban több képviselő felszólalásában éles vitát kezdeményezett a németországi bel- és külpolitikai eseményekkel kapcsolatban. A felszólalók közül többen beavatkozást követeltek. Az angol külügyminiszter azonban válaszbeszédében elutasította a beavatkozás politikáját. *Hitler* német kancellár mégis utasította a londoni német nagykövetséget, hogy lépéseket tegyen az angol külügy hivatalban az alsóház április 13-iki németországi vitája ellen. Angol felfogás szerint az angol kormány nem felelős az alsóházi tagok által kifejezett véleményekért, mert a felszólalók kizárólag mint képviselők saját véleményüket adták elő.

Numerusz klauzusz Németországban

Németországban elterjedt hírek szerint legközelebb törvényerőre emelik azt a belügyminisztériumban kidolgozott javaslatot, amely a zsidó

A magyarok egy igaz japán barátja. Középen *Móricz Pál* író, a „Vasárnap“ munkatársa, jobboldalon *Imaoka* japán professzor.

diákok egyetemi és főiskolai felvétele tekintetében numerusz klauzuzst állapít meg. A terv szerint a jövőben zsidó diákokat a főiskolákba csak oly mértékben vesznek fel, amely megfelel a zsidóságnak az egész lakossághoz viszonyított százalékos arányának.

Németellenes tüntetések Lengyelországban

Lengyelországban, különösen a német határmenti városokban, egymást követik a németellenes tüntetések. Az egyik nagyszabású tüntető gyűlés felkérte a lengyel kormányt, hogy nemzetközi lépések útján biztosítsa a németországi lengyelek szabadságának és békességének alapvető jogait. A határozati javaslatok között szerepel továbbá, hogy valamennyi németországi laptól vonják meg a postai szállítási jogát. A lengyelországi német lapokat szigorúan felelősségre kell vonni Lengyelország minden megrogalmazásáért. A német filmek, lapok, áruk és üzletek mellőzése természetesen visszahatása a németországi lengyelek jogsérelmeinek. A mellőzési mozgalom tartama alatt Lengyelországban sehol sem szabad német dalokat vagy zenét előadni, vagy közvetíteni. A rádió-tulajdonosoktól is elvárják, hogy német közvetítéseket nem hallgatnak. Minden német feliratot a házakban és kapualjakban is haladéktalanul el kell távolítani.

Német államférfiak római tárgyalásai

Papen alkancellár és Göring miniszter az olasz sajtónak adott nyilatkozataikban ismertették római utazásuk célját és eredményeit. Papen kijelentette, hogy utazása magánjellegű, de egyúttal tanulmányozni is akarta a fasiszta-rendszert. Megismerkedett az olasz kormány kitűnő vezetőjével és megvitatta vele a két országot érdeklő valamennyi kérdést. A négyhatalmi megállapodás eszméjét zseniálisnak tartja, amelynek tisztán az európai béke biztosítása a célja. Ezt az eszmét és ezt a politikát Németország nyomatékosan támogatja. Göring miniszter kifejtette, hogy látogatása hivatalos jellegű: az olasz-német légi összeköttetés kérdésével kapcsolatos. Göring kifejtette azután, hogy Hitler kancellár és ő is Olaszország és Németország belső együttthaladása mellett vannak. A németországi barnaingesek forradalma nem valósulhatott volna meg, ha nem lett volna előttük az olasz példa, amely megmutatta a világnak, hogyan lehet győzedelmesen harcolni a kommunizmus ellen.

Milyen alapelveken épül fel az új adósságrendezőrendelet?

A kormány állandóan foglalkozik a gazdátartozások rendezésének előkészítésével. Pillanatnyilag végleges rendezésről nem lehet szó. Ehhez előbb szükséges a külföldi hitelezőkkel való megállapodás. Egyelőre tehát csak arra irányult a munka, hogy október végéig, amikor lejárnak a moratóriális rendelkezések és sor kerülhet azoknak a tapasztalás szerint való átigazítására, rendezzék a rövidlejáratu tartozások fizetését. A bankok és gazdák küldötteiből létesített bizottság sűrűn ülésezett az utolsó két héten s végre sikerült is a megegyezést tető alá hozni.

A rendelkezés értesülésünk szerint két irányban siet a mezőgazdaság segítségére. Elsősorban is a régi kamatok, amelyek rendezetlenek, tőkésíti s ennek keretében módot ad a régi kamatösszegnek husztól negyven százalékig való csökkentésére s arra, hogy a kamattartozásról új váltó adassék, ami visszleszámitolásra alkalmas. Ez a régi kamat azután tíz év alatt törleszhető a gazda által. A másik irányban pedig 2.5 százalékkal csökkenti a folyókamat összegét, ami azt jelenti, hogy ezek után a rövidlejáratu tartozások után a gazdák csak 5—5.5 százalékos kamatot tartoznak téríteni. Azok a gazdák, akiknek tartozásuk

nem haladja túl a kataszteri tiszta jövedelem tizenötszörösét, nem lévén komolyan terhelve, nem igényelhetnek kamatsökkentést az állam terhére, mert ezt vállalhatják. Tudni kell ugyanis, hogy a kamatsökkentés állami hozzájárulással létesített alaptól nyer fedezetet és a bankok csak ott vállalnak saját terükre egy százalékos kamatsökkentést, ahol a gazda a kataszteri tiszta jövedelem negyvenszeresén van eladósodva. Itt az alapot csak 1.5 százalékos kamatsökkentésből erőd teher térítése fogja terhelni.

Ezek azok a lényeges segítségek, amelyek néhány nap mulva az eladósodott gazdák rendelkezésére fognak állani. A végleges rendezés és a tőke ügyének szabályozása későbbi feladat. Nagy eredmény, hogy nincs korlátozva a kedvezés egyes birtokkategóriákra, hanem minden birtokos igénybe veheti. Ugyanígy figyelemreméltó, hogy a nagyon eladósodott gazdákat sem rekesztik ki a kamatrendezés kedvezéséből, arra a komoly megfontolásra utalva, hogy pillanatnyilag egy birtokost sem szabad védtelenül sorsára hagyni.

Értesülésünk szerint az adósságrendezőrendelet néhány nap mulva a 33-as bizottság elé kerül, azután kibocsátják.

Több mint egy és egynegyed millió ember volt földtulajdonos az 1930. év végén

A birtokosok száma 10 év alatt négyszázezerrel nőtt A földbérlok száma másfélszázezer

Az elmúlt héten hozta nyilvánosságra a Statisztikai Hivatal a magyar földbirtok megoszlására vonatkozó adatgyűjtés eredményét. Eszerint az országban 1,288,126 embernek volt 1930 végén földbirtoka, vagyis tíz év alatt 420,562 fővel növekedett a birtokosok száma. Ez kerekén ötven százalékos szaporodásnak felel meg. Aból a tényből, hogy legfeltűnőbb a szaporulat az 1—5 holdas birtokosok csoportjában, megállapítható, hogy a birtokosok számában mutatkozó nagy eltolódásnak elsősorban a földreform végrehajtása a magyarázata. Ebben az említett birtokkategóriában tíz év alatt megkétszereződött a birtokosok száma. Általában minden birtokcsoportban észlelhető növekedés, kivéve a nagyobb birtokosokat, mert ezeknek a száma apadt. A 200—1000 holdas csoportban a csökkenés 2.6 százalékos, az 1000 holdon felüli birtokosoknál pedig majdnem egyötödöt tevő visszaesés mutatkozik. Számszerint a 100—200 holdas birtokosok 3895-ről 4050-re szaporodtak, viszont a 200—1000

holdas kategória 3222-ről 3139 főre, az ezer holdon felüli birtokosok száma pedig 864-ről 694-re csökkent.

Érdekes számokat tartalmaz az adatgyűjtemény arról is, hogy miként oszlik meg a földbirtok a tulajdonosok vallása és nemzetisége szerint. A katolikusok csak az öt holdon aluli birtokkategóriában bírnak a népességben elfoglalt arányszámuknál kedvezőbb pozíciót, egyébként birtokrészesezésük minden más csoportban kisebb, mint amennyi a népességi arányszámuk szerint megfelelne. A reformátusoknál az ezer holdon felüli birtokcsoportban a részesezési arányszám jóval meghaladja országos arányszámukat. A 100—200 holdas kategóriából 7.5 százalék, a 200—1000 holdas csoportban 12.9 százalék az izraeliták arányszáma, míg a népességi arányszámuk csak 5.1 százalékos. A nemzetiségek között a földbirtokban a kis kategóriában a németek arányszáma jobb, mint a népességi arányuk.

Egy új előfizetőt!

Ezt kéri mindenkitől a

VASÁRNAP

A földbérlok száma tíz év alatt 98.960-ról 156.017-re nőtt, vagyis a felével gyarapodott. A bérlok száma csak egyetlen csoportban csökkent, még pedig az egy holdnál kisebb törpebérletek csoportjában, több mint egyegyed résszel. Legnagyobb mértékben emelkedett pedig az ezer holdnál nagyobb birtokok sorában, ahol 1920-hoz képest 216 jelzőszám mu-

tatja a bérlok számának növekedését. Majdnem ilyen nagymértékű az 1—5 és 10—20 holdat bérlo gazdák számának növekedése is és nem sokkal marad el emögött az 5—10 és 20—50 holdas bérlok számának emelkedése sem. A római és görög katolikusok kevesebben, a protestáns felekezetek jóval nagyobb arányban szerepelnek a bérlok között, mint az ország népes-

ségében. Száz holdon felül egyszerre első helyre kerülnek az izraeliták, akik az 50 holdas és ennél kisebb bérletekben még alig vesznek részt, 100—200 hold között ellenben arányszámuk már majdnem kétszerese, 200—1000 hold között ötszöröse, ezenfelül több mint két és félszerese országos arányszámuknak.

Az östermelők a főváros bármely piacán és vásárcsarnokában árusíthatnak kicsinyben Sikerrel járt a „Faluszövetség” akciója

A pestkörnyéki falvak ügyében a Faluszövetség hetekkel ezelőtt nagy szabású értekezletet tartott, amelynek célja a székesfővárosi új piacrendelet módosítása és az egyes községek termelési ágazatának rendezése volt.

Régóta kísért ez a kérdés. Évről-évre újra felbukkan a környékbeli gazdaközönség nagy szomorúságára. Sokszor hangoztatják az illetékesek, hogy a főváros és a falu nem lehetnek ellentétben egymással, mert a környékbeli falvak megélhetését a főváros biztosítja, másrészt pedig a főváros tisztviselő- és munkástársadalma sokkal olcsóbban juthat élelmiszerszükségletéhez, ha közvetlenül a termelőtől szerzi be. Igéretnek is hangoztak el, hogy ezt a kérdést véglegesen rendezni fogják. Sajnos azonban, az eredmények, amelyekről beszámolhatnánk, még mindig igen kicsinyek és kevesek. Mert mi történt pár év alatt? Az, hogy a székesfőváros, a Faluszövetség és a többi gazdatársadalmi intézmények sürgetésére megnyitotta ugyan a vámokat, azonban a belső piacok helypénzeinek rendezetlensége még mindig igen sok nézeteltérésre ad okot.

A Duna folyásának jobb partján lakó termelő társadalom, nevezetesen: Budafok, Budaörs, Törökbálint, Buda-tétény, Diós, Nagytétény községek, valamint a szigetesié: Szigetmonostor, Tahitótfalu, Pócsmegyer, Leányfalu, Kisoroszi, Dunabogdány termelő lakosságának valósággal létkérdése a budapesti piac kérdéssé fennálló áldatlan állapotainak megszüntetése. Eltekintve attól, hogy sok baj van az östermelői igazolványok körül, valamint az elárulási idő körül, a termelő társadalom nem nézheti ölbe tett kézzel termelvényeinek pusztulását, melyet a főváros nagyon nehezen megközelíthető nagyvásárcsarnoka idéz elő. Nevezett községek lakossága a talaj összetételénél fogva, amely nagyrészt mészköves és homokos, az ugynevezett puhahusu gyümölcstermesztéssel tud csak foglalkozni és más mezőgazdasági termelésre nem térhet át. A lágyhajú gyümölcsök: őszibarack, eper, ribizke, málna, kajszinbarack, stb. természetüknél fogva nem bírják ki, hogy a

piacra szállításuk alkalmával 10—15 km. kocsitartatás legyen meg, mert a velejáró törődöttség folytán 20—50 százaléki értékcsökkenés állhatna be.

A Faluszövetség értekezlete, amelyen a községek kiküldöttjei részletesen reámutattak sérelmeikre, hosszú és részletesen megindokolt felterjesztésben fordult a székesfőváros vezetőségéhez, hogy a termelő kisgazdák kéréseinek adjanak helyet és azokat, amennyiben lehetséges, orvosolják. Különös figyelemmel hallgatták az értekezlet résztvevői a pilisvörösvári kis virágtermelők panaszait, akiket a főváros egy szigorú szabályrendelettel egyszerűen eltiltott a nyílt piacokon és az utcákon való árusítástól.

A Faluszövetség az értekezlet megbízásából eljár a székesfőváros vezetőségénél oly értelemben, hogy ezt a rendeletet vonják vissza, mert a pilisvörösvári kis virágtermelők megélhetését teszik tönkre.

A főváros határozata

Örömmel közöljük, hogy ebben az ügyben a székesfőváros polgármesterétől a következő határozat érkezett:

„Értesítem a folyamodókat, hogy beadványuknak az a feltevése, hogy a vidéki östermelő kertészek a főváros új élelmiszer-nagyvásártelepének megnyitása folytán terményeiket a jövőben csak ott árusíthatják, tévedésen alapszik, mert az östermelői szabályszerű östermelői igazolvány alapján a főváros bármely vásárcsarnokában, vagy piacán továbbra is árusíthatja saját terményeit, feltéve azt, hogy a kerületi piacra vagy kerületi csarnokba hozott árumennyi-

sége nem haladja meg a kicsinybeni árusítás keretét, másrészt, hogy az illető piacon vagy csarnokban a megfelelő üres hely rendelkezésre áll. Erről a vásárcsarnokok igazgatóságát, valamint az illetékeseket értesítettem. Polgármester megbízásából

Vajna Ede tanácsnok s. k.“

Meg vagyunk győződve, hogy ez az intézkedés nemcsak a pilisvörösvári virágtermelő kisgazdák, hanem az összes pestkörnyéki termelők osztatlan örömeire szolgál. Ez az intézkedés egyúttal azt is igazolja, hogy a székesfőváros részéről kellő megértéssel kezelik az ügyet, mert tudatában vannak annak, hogy a falvak gazdasági egyensúlyát előmozdítani annyi, mint az állam nemzetfenntartó erejét növelni.

Sohasem volt nagyobb szükség arra, mint napjainkban, hogy a falu és a város közötti ellentétek elsimuljanak, mert a gazdasági válság egyre jobban nehezede nyomását nemcsak a falu népe, hanem a város fogyasztó közönsége is érzi.

A főváros legutóbbi közgyűlésén jelentette ki Sipőcz Jenő polgármester, hogy a pestkörnyéki falvak ügyében a vármegye fő- és alispánjával, a Faluszövetséggel és az összes gazdatársadalmi intézményekkel le fog ülni a tanácskozó asztalhoz, hogy ezeket a régóta huzódó sérelmeket és bajokat a fővárosi nagyvásárteleppel kapcsolatban véglegesen rendezzék a falusi kisgazdatársadalom javára.

Nagy reményekkel nézünk a tárgyalások elé, mert hiszen napról-napra újabb kérdések merülnek fel a fővárosi piacokkal kapcsolatban. Ezelőtt egy héttel a Szigetség községei mozdultak meg az eperértékesítéssel kapcsolatban, hogy a székesfőváros tegye lehetővé az eper értékesítését. A tárgyalások máris folyamatban vannak.

Szekeres László.

Mutasd meg

szomszédodnak is a

VASÁRNAP-ot!

Három hónap alatt 10 millió pengővel több árut vittünk ki külföldre, mint amennyit behoztunk

A legutóbb közzétett adatok szerint a márciusi külkereskedelmi forgalom 26.2 millió pengő értékű behozattal és 30.2 millió pengő értékű kivitellel zárult. A forgalom egyenlege tehát kereken négy millió pengővel aktív. Figyelemreméltó eredmény ez a forgalom kereteinek összezsugorodása ellenére, mert tavaly márciusban még 31.1 millió pengőt tett a behozatal és csak 25.1 millió pengőt a kivitell értéke, úgyhogy akkor még hatmillió pengős deficit mutatkozott. Az előző évhez képest tehát, bár a behozatal apadt, a kivitelt növelni sikerült.

Az első negyedévben (január, február, március) a behozatal értéke 70.2 millió pengőt tett, míg a kivitell értéke 80.3 millió pengő volt, úgyhogy három hónap alatt a mérleg 10.1 millió pengő kiviteli többlettel rendelkezik. Tavaly a behozatal értéke még 85.0 millió pengő volt s így akkor még 12.8 millió pengős behozatali többlet mutatkozott. A mérleg javulása tehát egyaránt következik a behozatal apadásának, valamint a kivitell növekedésének.

A március havi behozatal-oldalán első tétel a nyers pamut 19.690 mázsával, 2 millió pengő értékben, majd a papír következik 71.528 mázsával, 1.9 millió pengő értékben és a fa, ami azelőtt első helyen állott, most harmadik helyre szorult 278.890 mázsával, 1.6 millió pengő értékben. Behoztunk 117.788 mázsa és kereken egymillió

pengő értékű ásványolajat, 7808 mázsányi és 0.9 millió pengő értékű nyersbort, 33.208 mázsa és 0.9 millió pengő értékű déligyümölcsöt, azonkívül 250.719 mázsa és 0.8 millió pengő értékű szentet. Selyemből és fonalból a behozatal 1624 mázsa volt, 0.8 millió pengő értékben, nyers fémekebből 12.363 mázsa, 0.7 millió pengő értékben és gépekből, valamint készülékekből 3954 mázsa, 0.7 millió pengő értékben.

A kivitell vezető tétele, mint rendszeren, az élőállat. Ebből 21.700 darabot vittünk ki 3.6 millió pengő értékben, még pedig 6363 szarvasmarhát 1.7 millió pengő, 6904 sertést 1 millió pengő, 218 lovat 0.7 millió pengő és 6255 juhot 156.000 pengő értékben. Tojásból 21.895 mázsa ment ki 2.3 millió, baromfiból 12.714 mázsa 1.8 millió pengő értékben. Mezőgazdasági kivitellünk tételei közül kiemelendők még a 148.453 mázsányi és 2.2 millió pengő értékű búzakivitel, továbbá a 172.162 mázsányi és 2.2 millió pengő értékű árpakivitel, valamint a tengeri, amiből 117.040 mázsa 0.9 millió pengő és a heremagvak, amiből 9215 mázsa 0.8 millió pengő értékben ment a vámkülföldre. Ipari kivitellünk vezető tételei a villamosgép és készülék-kivitel 77.202 darab és 980 mázsa 1.2 millió pengő értékben, a gépkivitel 4234 mázsa 0.8 millió pengő értékben, végül a vasuti kocsik kivitele 3445 mázsa 0.7 millió pengő értékben.

vigyázati intézkedések ellenére oly nagy mértékben emelkedett, hogy tartani lehet a betegségnek még nagyobb fokú elterjedésétől, illetőleg járványszerű kitérésétől, a belügyminiszter a következőket rendeli el a megbetegedések megelőzéséről:

Minden község köteles a köztisztaság előremozdítására és megőrzésére fokozott figyelmet fordítani. A hivatott szerveknek házról-házra járva meg kell győződni arról, hogy az utcák, különösen a házak udvarának tisztasága, elsősorban pedig az emberi ürülék, a trágya, a szemét, a trágyalé és a szennyvizek elhelyezése, illetőleg leveztetése és eltávolítása a köztisztaságügyi követelményeknek megfelelően. Oly helyeken, ahol megfelelő árnyékszék (pöcegödör) nincs, a ház tulajdonosát, illetőleg felelős kezelőjét kötelezni kell vízhatlan falazatu, jól záró fedéllel ellátott, csukott, a közegészségügyi követelményeinek megfelelő árnyékszék (pöcegödör) záros határidőn belül való felállítására, illetőleg átalakítására. Oly esetben, amikor e rendelkezés a tulajdonos szegénysége miatt keresztül nem vihető, legalább egy vastag (kb. 20 cm.) agyagréteggel jól kidöngölt, hézagmentesen befedhető gödör készítését kell elrendelni.

A község közönségét pedig nyomatékosan kell figyelmeztetni, hogy ürülékét saját jól felfogott érdekében, csakis az árnyékszéknek gödrébe ürítse. Járvány esetében az árnyékszéknek naponta, frissen készített mézstejjel való fertőtlenítését kell elrendelni.

Gondot kell továbbá fordítani az ivóvíz tisztaságának megővésére is. Ezért az ivóvizet szolgáltató kut környékén, legalább 10 méteres sugáru körben árnyékszék, pöcegödört, trágyadombot vagy más szennyező berendezést létesíteni, továbbá ruhát, fehérneműt, valamint edényeket mosni nem szabad. A kutat jól záró fedéllel kell ellátni és a kut környékét olyképpen kell feltölteni, hogy az elhasznált víz a kutba vissza ne folyhasson. Oly helyeken pedig, ahol a kuthoz itatásra állatokat is hajtának, nehogy az állatok a talajt sárrá tapossák, a kut környékét kavicsal, kövel vagy téglával kell burkolni. Az állattartásra szolgáló vályut a kuttól legalább 5 méter távolságra szabad csak elhelyezni. A kutvedreket kereszthuzzattal kell ellátni, hogy a vízmerítő saját edényét a vederbe ne mártassa.

A rendelet a továbbiak során a hastifusz megbetegedések esetében követhető hatósági eljárásra, a bacillusgázdák felkutatására, nyilvántartására és felügyeletére és a védőoltások alkalmazására nézve közöl rendelkezéseket.

Tartani kell a hastifusz nagyobb mérvű elterjedésétől

Mit kell tenni a betegség megelőzése végett?

A belügyminiszter körrendeletet adott ki a hastifusz (hasi hagymáz) elleni védekezés tárgyában.

A rendelet megállapítja, hogy a hastifusz hazánk egyik legveszedelmesebb fertőző betegsége, amely ugy a megbetegedések nagy halálozási arányszámánál, mint a fertőzés rendkívül könnyű voltánál fogva, közegészségünk egyik legnagyobb ártalmát jelenti. Ez a rendkívül kedvezőtlen helyzet az 1932. évben még nagy mértékben súlyosbodott, amennyiben ennek az évnél folyamán hastifuszban közel háromszor annyian betegedtek meg, mint az előző években.

A hastifusz fertőző csirái leginkább étellel vagy itallal, a szájon keresztül jutnak a szervezetbe. Az étel- és italneműeket pedig részint a betegségben szenvedők, részint oly égyének fertőzők, akik a betegség kórokozó csiráit

gyógyulásuk után is hosszú időn keresztül magukban hordják; ezek az ugynevezett bacillusgázok. Az ilyen égyének ürülékei óriási számban tartalmazzák a fertőzést okozó csirákat, amelyek részint szennyes kéz vagy ruhanemű, részint az ilyen ürülék ellepő legyek közvetítésével kerülnek azután az élelmiszerekre. Ritkább az az eset, hogy a helytelenül megépített árnyékszék fertőzött tartalma a közel fekvő kutba szivárog és annak vizét megfertőzve terjeszti e ragályos betegséget. Ezek az esetek különösen olyan helyeken fordulnak elő nagyobb számban, ahol az ürülékanyagok eltávolítására megfelelő csatornaberendezés nincs és ahol az emberi ürülék befogadására helyesen megépített árnyékszék hiányoznak.

Miután e fertőző betegség száma a múlt év folyamán a fokozottabb elő-

**Abony község
harcot indított a drága
villanyáram ellen**

Abony község 1902-ben harminc esztendőre szóló koncessziót adott az *Abonyi Műmalom és Villamosság Rt.*-nek, amelynek fejében a részvénytársaság 80 filléres egységáron volt köteles a lakosságnak áramot szolgáltatni. A társaság 1927-ben az egységárat 110 fillérré emelte fel. A megromlott viszonyokra való tekintettel a község, Pest vármegye útján, a kereskedelmi minisztériumhoz fordult az áram árának hivatalos megállapítása céljából. Erdélyi Lóránd alispán a megye közgyűlésén kijelentette, hogy szükségesnek tartja a megye területén a megkötött áramkoncessziók revízióját. Az áramszolgáltatás ügyében Fabinyi Tihámér kereskedelmi miniszter öttagú döntőbírósgót delegált, amely már ülést is tartott *Ordódy János* miniszteri tanácsos elnöklésével. Az ülés előtt *Szelényi Károly dr.*, a község képviselője, mutatott rá a koncesszió tarthatatlanságára. A részvénytársaság képviselőjének védekezése után a bizottság tanácskozássra vonult vissza, amelyen végül is úgy határoztak, hogy a tárgyalást rövidesen folytatják.

**Május végén kezdődik
az idei kigazda táv-
lovaglás**

A Magyar Gazdák Országos Lovas-egyesülete az immár hagyományossá vált *vitéz nagybányai Horthy István kigazda- és lovaslevente-távlovaglás*t ez idén is megtartja és pedig május 25-étől június hó 10-ig terjedő időben. A menetvonal a következő: *Budapest, Csepel, Lakihegy, Tököl, Szigetujfalu, Ráckeve, Dömsöd, Dab, Tas, Szalkszentmárton, Dunavecse, Apostag, Solt, Dunaföldvár, Tápé, Nagydorog, Tolna, Szekszárd, Ócsény, Bántaszék, Baja, Csávoly, Felsőszentiván, Jánoshalma, Kiskunhalas, Kiskunmajsa, Kiskunfélegyháza, Kecskemét, Nagykőrös és Cegléd.* A mult években résztvett külföldi előkelőségek megismerték a magyart ott-honában, a hercegi háztartástól le az egyszerű kigazdaháztartásig. Ebből a közvetlen érintkezésből a külföldiek megismerték a magyar nép lelkét és elvitték jóhírét a külföldi előkelő társaságokba is.

Gazdasági téren a tavalyi távlovaglás hozta meg az első anyagi eredményt, amennyiben a hollandok huszonöt lovat, néhány száz vagon rozst és zabot és néhány ezer liter bort vittek ki magukkal. Az egyesület nem akarja anyagilag megterhelni az egyes szállástnyújtó községeket és minden külföldi és magyar urlovas után napi három pengőt, kigazda és levente után napi másfél pengőt, ló után pedig

nyolcvan fillért térít meg az ellátásért. Az egyesület arra kéri a távlovaglás során érintett városok és községek vezetőit, hogy a látóvalókat úgy válogassák össze és csoportosítsák, hogy a külföldiek mindent láthassanak, aminek valamelyes magyar vonatkozása van.

Két költői levél

Ifj. Szabó Lajos somogynagybajomi tizenkilencéves földmives-ifju, aki a *Nagyatádi Szabó István-verspályázat*on szép sikerrel szerepelt, a pályázat másik két nyerteséhez: *Káposzta Ferenc* ipolyveczei és *Török Sándor* jászfelsőszentgyörgyi költökhöz levelet intézett — versben. A két szép költői levél így hangzik:

Káposzta Ferenchez

*Hozzád küldöm lelkem üdvözlését,
Bajnoka borostyánt letarolt lantnak!
Hurjait oly mesterül illetéd...
Büvöl varázsa a zengzetes hangnak.*

*Mely felé haladsz: szent, komoly a cél;
Ha sors szeszélye nem gátol, eléred
S föld diszitni fogja nagyobb babér,
És elnyered teljes jutalombéred...*

*Csak kitartással!... Szivedben a hit
Ki ne muljon!... Mélyen lobogva
Éljen;
Lantod zenéje: büvös, andalít...
Ki már eddig jutott, mint te, ne
féljen!*

*Munkára!... Tétlenség a legrutabb,
A munka édes... Rajta hát, előre!...
Rajta, rajta, Barátom, egy dusabb
Koszoruért — a Parnasszus tetőre!*

Ifj. Szabó Lajos somogynagybajomi ifju, aki a „Vasárnap” Nagyatádi Szabó István-verspályázatán szép sikerrel szerepelt.

A második költői levél így hangzik:

Török Sándorhoz

*Tárogatód zenéje andalító,
Elbűvöl, egy más világba ragad.
Szívet, lelket feltüzelő, vidító,
Tiszta, mint kristályon csörgő patak.*

*Szivembe gyújtott éneked varázsa,
Melyben izzik nagy eszme parázsa.*

*Költőnek lenni, óh mi nagyszerű!
Bár oly sivár és kietlen az élet;
Bár néha-néha hűtlen a derű;
De kedve másikk pillanatban éled!*

*Óh, Bajtárs! Dalod feltüzeltte lelkem!
Ime... ime, díjad: ihletre kelten
Küldöm a szívess, hő üdvözlötet...
Ég... béke s minden, ami jó... veled!*

A nemzetek „éljen”-je

Benedek Sándor titkos tanácsos, a m. kir. Közigazgatási Biróság ny. elnöke, a „*Budai Napló*”-ban érdekesen emlékezett a *pohárköszöntő*kről, amely rendszerint valamely személy, vagy eszme éltetésével végződik s amelyre minden nemzetnek megvan a saját szava. A franciáknál *Vive*, az olaszoknál *Eviva*, spanyoloknál *Viva*, délszlávoknál *Zsivió*, lengyeleknél *Ad-zije*, amely szavak a mi *Éljen* kiáltásunkhoz felelnek meg. A cseh közzöntő végyszava *Na-zdar* (gyarapodjék, boldoguljon), a töröké *Csok-jassa* (élj sokáig), a németek a *Hochleben* szót használják, vagyis egyszerűbben a *Hoch* s még a *Heil* szóval lelkesednek. A *Hochleben* szót állítólag legelőször *Mária Terézia* királynőnk használta, amikor férjét Frankfurtban 1745-ben császárrá koronázták. A magyar *Éljenre* is elmondott egy, a régi magyarokat jellemző, kedves esetet, ami még a Bach-korszakban történt. *Albrecht* főherceget, mint az ország kormányzóját, akkori országos körútján a hivatalos részről s a hivatalos emberek rendezésével mindenütt kirendelt nagy tömegekkel és pompás nagy lakomákkal fogadták. Még a főhercegnek is feltűnt azonban, hogy sehol sem *Éljen* ment, hanem *Vivatot* kiáltottak az alföldi magyarok. A debreceni híres cigány *Csorba* császári polgármestertől meg is kérdezte, hogy mi ennek az oka? Ez azután őszintén megmagyarázta:

— Fenséges uram, kegyeskedjék tudomásul venni, hogy ez *hatósági intézkedés*... *Nagyon rossz nép ez, fenséges uram*... Ha azt kiáltja, hogy *éljen*, mindig *hozzáteszi* azt is, hogy — *Kossuth Lajos!*

Három ember tűzhalála Szolnok mellett

Husvét vasárnapján éjszaka tizenegy óraker Szolnok közvetlen közelében kigyulladt *Egyed* István földmunkás háza, amelyet a múlt év őszén kezdtek építeni és még nem fejeztek be. Pillanatok alatt lángba borult a tető, de kigyulladt az ajtó is, úgy hogy a lakásba szorult család csak a lángokon keresztül tudott kimenekülni. *Egyed* Istvánné, *hétéves Károly* nevű fia és a házaspár 11 hónapos kisleánya a szenvedett sérülésekbe még a helyszínen belehalt. *Egyed* István, aki öt éves kislát kimentette a tűzből, életveszélyesen megsérült. A legkönnyebb sérüléseket az öt éves kisfiu szenvedte.

A tüzvizsgálat megállapítása szerint vasárnap este az asszony az udvaron lévő tűzhelyen vacsorát főzött. Ugy látszik parázs maradt hátra, amit a szél feltámasztott és ez gyújtotta meg a bejárat közelében elhelyezett tengeriszár-tömeget. Így kapott lángra a tető és az ajtó is.

Sok külföldi töltötte az ünnepeket Budapesten

A husvétai ünnepekre Európa majdnem minden államából érkeztek kisebb-nagyobb kirándulócsoportok, különvonatok és cserevonatok *Budapestre*. Az első különvonat április 13-án, pénteken reggel jött *Kassáról* 530 utassal. Ugyanazon a napon futott be a *párisi* cserevonat 242 utassal. Ugyancsak április 13-án érkezett a berlini idegenforgalmi kiküldött rendezésében a *bresslouiak* vonata 350 emberrel és *Drezdából* 150 utas. A franciaországi vonattal jött külön 490 francia utas és egy különvonat 200 francia utassal.

Másnap, Nagyszombaton reggel 12 olasz orvos érkezett a budapesti gyógyfürdők tanulmányozására, akik Budapest gyógyfürdőit a reuma szempontjából tanulmányozzák. Délben fél-egykor *Svájcból* érkezett egy cserevonat 550 utassal, ugyanezzel a vonattal a *bécsiek* 150-es csoportja. Közben kisebb csoportok érkeztek *Dániából*, *Hollandiából* és *Olaszországból* olyanira, hogy Budapest valamennyi szállója megtelt. Husvét hétfőjén a *bajoroknak* egy 426-os csoportja és a *berlinieknek* egy 320-as kirándulócsoportja érkezett Budapestre.

Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának bécsi irodája mintegy harminc társasutazást szervezett és e társasutazások résztvevői — több, mint 1500 személy — Nagyszombaton délután 35 autóbusszal Budapestre érkeztek és a magyar fővárosban töltötték a husvétai ünnepeket. A Bécsből Budapest felé irányuló idegenforgalomnak ez a gyönyörű eredménye a székesfőváros bécsi idegenforgalmi irodájának köszönhető.

Az a lelkes és hozzáértő propaganda, amelyet Budapest bécsi idegenforgalmi irodájának agilis vezetője, *Lux* Vilmos kifejt, megmutatkozik a Bécs felől Budapestre érkező autók számára szinte rohamos emelkedésében. 1931-ben a hegyeshalmi belépőállomáson 5872 autó jött be. Ez a szám 1932-ben már 8327-re emelkedett, ami 42 százalékos emelkedésnek felel meg.

A pannonthalmi főapát beiktatása

Husvét hétfőjén iktatták be Pannonthalma új főapátját, a Szent Benedek-rend fejét, *Kelemen* Krizosztótot méltóságába. Az ünnepélyes szertartáson résztvett *Serédi* Jusztinián bibórs hercegrímás, *József* és *József Ferenc* királyi hercegek, *Gömbös Gyula* miniszterelnök, *Hóman* Bálint kultuszminiszter, *Darányi* Kálmán és *Bárczy* István államtitkárok, *Sztranyavszky* Sándor, a Nemzeti Egység Pártja elnöke és még sokan mások. Dél előtt 10 óraker kezdődött a szertartás. A szokásos vizsgálat és a pápai levél felolvasása után, a *kettős mise* közben, melyet az új főapát egyidejűleg mutatott be a hercegrímással, aranyhimzses, szegfűs, XVIII. századbeli ornátusában arcra borult *Kelemen* Krizosztóm a főoltár előtt, majd megkapta a hercegrímástól a kézrátételt és mise végén fejére tették a püspöki mitrát.

A küldöttségek fogadása után háromszáz teritékes egyszerű ebédre látta vendégül Pannonthalma a vendégeket. Az ebéden *Hóman* Bálint üdvözölte elsőnek az új főapátot. *Kelemen* főapát válaszában először a rend tagjainak hódolatát fejezte ki a pápa iránt, majd a megjelent előkelőségeket üdvözölve *Gömbös* Gyula miniszterelnök felé fordult:

— Hallottam Excellenciádnak egyik

beszédét, mely megragadta figyelmeimet. Azt mondta a miniszterelnök ur, hogy sok mindenben keresztülment és ma mint megtisztult ember áll, ilyen szemmel nézi az embereket is és ilyen szemmel öhajítja az országot kormányozni. *Mi papok elsősorban a tisztult embert nézzük a kormányférfiakban és ez a tulajdonság, mely az én lelkemet is megragadta.* Kérem, hogy ezt a tisztultságot őrizze meg, csak az ország egyetemének érdekeit tartsa szem előtt és kérem, hogy munkája során ne mellözze ezt az ezeréves magyar történelmi rendet.

SZÖVETKEZETI ÉLET

A tenyészállat-hitel lebonyolítása

Mult heti számunkban beszámoltunk a most lezárult tenyészállatkiállítás vásári forgalmáról és rámutattunk arra az örvedetes vásári eredményre, amely jóformán valamennyi állatnemnél mutatkozott. Ennek a szép eredménynek elérését nagyrészt azok a kedvezmények tették lehetővé, melyeket a földmívelésügyi minisztérium áldozatkészsége utján a kiállítás rendezőbizottságának sikerült nyújtania. Igen jelentős szerepe volt a kedvezmények közül annak a hitelnek, amelyet a földmívelésügyi miniszter engedélye alapján a magántenyésztők vehettek igénybe s amelyet az *Országos Központi Hitelszövetkezet* bonyolított le a legteljesebb sikerrel. Ez a 18 hónapra szóló, kamatmentes hitel, amelyért a tenyészállatok vásárlóinak csak évi 1 százalékos jutalékot kell megtéríteniök, olyan kedvezménynek bizonyult, amely különösen a mai példátlanul nehéz hitelviszonyok mellett a legtöbb tenyésztor részére lehetővé tette, hogy forgatókéjének legkisebb megterhelése nélkül gondoskodni tudjon szükségessé vált apaállat beszerzéséről. Különös elismerés illeti az *Országos Központi Hitelszövetkezetet*, amely a rendelkezésre álló rendkívül rövid idő ellenére is a multévinek kétszeresét tévő hitelösszeget szavazott meg. A hitelakció sikeres lebonyolításáról a következő számok tájékoztatnak: 1932-ben összesen 164 igénylő jelentkezett 213.000 P hitelkérelemmel. *Ezidén a jelentkezők száma 435 volt, akik 434.425 P hitelt kértek.* Tavaly az igénylők közül 79-nek szavaztak meg kölcsönt 102.748 P összegben, ami az igénylések 48 százalékát tette. *Ez évben 208 igénylő hitelt találtak megszavazhatónak 190.935 P hitelösszeggel, ami a hitelkérelmek 44 százaléka.* Hasonló emelkedést mutatnak a hitellel eszközölt vásárlások is, amennyiben 1932-ben 48 hiteligenlyő vásárolt 41.553 P értékben tenyészállatokat, *míg a folyó évben 123 igénylő érvényesítette hitelét 84.498 P értékű tenyészállatvásárlással.*

Permetezőgépek

borszivattyúk, bortömlők, seprőprészások, borderítők, cimkék, dugók jutányos áron kaphatók.

Valamint összes egyéb pincegazdasági eszközök.

Nagy Ignác

szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata

BUDAPEST, VII, Károly király-ut 9.

Alapított: 1884. Telefon 415-15

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Ausztrália juhtenyésztése

(Képpel.) Ausztráliában végeleáthatatlan rónák vannak, melyek a kevés csapadék miatt földkulturára nem alkalmasak. Az óriási területeket csak az igénytelen juhval lehet kihasználni, mely még a kiszáradt füvek gyökeréből is tudja tengetni életét és tud — ha kell — szomjuságot is tűrni. Egy-egy farmer óriási, ezer meg ezer holdnyi területeket kerít be, melyen belül pásztor nélkül legelész a 10.000—100.000 juha. Mellékelt képünk mutatja, amint az ilyen óriási nyáj vonul a legelőről a nyírótelepre. Ezek a nyírótelepek is arányosak a birkák óriási tömegével. Hatalmas csarnokokban gépollók egész sora dolgozik. Az ollókat erős férfiak vezetik, kiknek ez az egyetlen foglalkozásuk. Nem csoda, ha 3—5 perc alatt kész egy juh nyírása.

Ausztrália e tömegtermelésével szorongatja az európai gyapjúpiacon a mi gyapjútermelésünket. Amint évtizedekkel előbb az amerikai buza, később az amerikai zsir, az argentiniai hus ugy lenyomták az árakat, hogy a mi termelésünk semmi jövedelmet se mutatott, úgy most az ausztráliai gyapju e veszedelmes vetélytárs. De nemcsak tömegével és olcsóságával, hanem a bundák tisztaságával és egyformaságával is magára vonta az európai gyárak figyelmét.

Mindezek azonban ne csüggyesszenek el, mert amint az amerikai buza versenyt túléltük, úgy megbirkózunk más versenytársainkkal is. A magyar gyapju híre nem szűnik meg, ha a bundák tisztaságára nagyobb gondot fordítunk. Télen almozzunk lehetőleg úgy, hogy ganéjlében ne fekdjön a birka. Szellőztessük az aklot, hogy a fülledt, csipősszagu (amoniákos), gőzös levegő ne sárgítsa és nedvesítse a gyapjút. Ne engedjük, hogy pelyva, törek stb. takarmányhulladék befészkelje magát a nyak és hát gyapjába, mert ez felére csökkenti a gyapju értékét. Végre iparkodjunk egyforma gyapjumínőségű juhokat tartani, hogy így egész falvak gyapjútermése egynemű árut szolgáltatson.

A legelőről és kihasználásáról

A legelőn fogyasztott fű jól táplálja az állatot, mert fehérje- és hamutartalma magas; a kevert gyeppváltozatos izzat ad és így nagyobb étvágygal fogyasztja a jószágot, mint az egyféle növényből álló zöldtakarmányt. A legelőn élvezett mozgási alkalom, szabad levegő és napfény

természetesen ugyancsak hozzájárul ahhoz, hogy állataink a legelőn legjobban tenyésznek.

A legelők értéke a talaj szerint változik. Legértékesebb a *havasi legelők* gyeppázsitja, mely tömött, levéldus, úgy tápanyagokban, mint iz- és zamatanyagokban gazdag. A mély humusztalajok igen nagy tömegű legelőt adnak, de a fű itt kevésbé izletes. A *szikes* területek fűve tápdus, de hozamuk nem nagy, mert nyáron kiszárad a növényzet. Az *erdei* legelők beárnyékoltak, azért kisebb értékű, kevésbé izletes takarmányt szolgáltatnak. A *tőzeges*, nedves területek gyenge minőségű legelőt adnak, mert növényzetükben sok a sás, káka, szittyó, nád stb., melyek sértik az állat szájának nyálkahártyáját, nem ritkán élőködökkel (májmételty, tüdőféreg, lépfene stb.) vannak fertőzve és mészhiányban szenvednek.

A legelő tápanyaghozama ugyan kisebb, mint ugyanazon területé lenne, ha ezt kaszálnók, mert a tépés, tiprás gyengíti a fű növekedését, továbbá, mert az állat sok energiát használ el, miközben keresi és tépdési a fűvet. Mindezeket azonban pótolja a legeltetés olcsóbb volta és az állati szervezetre gyakorolt edző, erősítő hatása.

A legelőt legkevesbé rongja a szarvasmarha, már inkább a juh, leginkább a ló és a sertés. A ló mélyen harap, a kevésbé izletes füveket engedni felmagzani (s így a legelőn ezek terjednek), végül futás közben kivágja a gyepeket a földből. A sertés turásával rongálja a gyeppázsitot.

A legelő egész területét ne járassuk állandóan a legelő jószággal, hanem osszuk azt szakaszokra, azaz 2—3 részre. A következő szakaszra csak akkor engedjük át az állatokat, ha az elsőt már teljesen lelegelték. Ha ugyanis alkalmuk van nap-nap után az egész területet bejárni, akkor a finomabb fűvet állandóan tépik, míg a kevésbé jó fűvet érintetlenül hagyják. Így a jó fű kipusztul, a rossz pedig felmagzik és zavartalanul terjed: a legelő tehát évről-évre rosszabb lesz.

A pásztor tartsa kötelességének, hogy a legelőn vagdossa ki a gélicetüskét, a szerbtövist és a gyomnövényeket; a bélsárlepényeket pedig szét kell osztania, hogy egyenletesen érvényesüljön trágyázó hatásuk az egész területre.

A legelőn ne hiányozzék: a) egy fél-szer, hová vihar elől menekülhetnek az állatok; b) liget árnyas fákból, mely a hőség ellen védi őket; c) „légyseprű”, mely alatt elhaladva a légytől szabadulnak a legelő állatok; végül d) tiszta vizet szolgáló patak vagy kut.

Apró jó tanácsok

A szarvasmarhatenyésztésben a termelési költségek csökkentése végett bőven tejelő tehének borjait adjuk 8—10 napos korban dajkatehenek alá, vagy ha édes, friss, lefőlözött tej áll rendelkezésünkre, neveljük fel ezeket itatás útján. A lefőlözött tej felhasználásával a borjufelnevelési költségeket közel felénnyel tudjuk csökkenteni. Az elválasztott borjunak adjunk 3/4—1 éves korig naponta 2—2 1/4 kg. abrakot és szénát; legeltetés esetén az abrakot felénnyel csökkenthetjük. Egyéves korban tul a legeltetés fedezi a táplálóanyag-szükségletet.

Végeleáthatatlan juhnyáj Ausztráliában.

Ezidén a tavaszi földmunkaknál kétszeresen is fontos, hogy a talaj téli nedvességének megőrzésére nézve minden lehetőet elkövessünk. Hiszen a talaj téli nedvessége ezidén jóval csekélyebb, mint tavaly volt, pedig már a múlt évben is visszaesés mutatkozott e tekintetben, az azt megelőző esztendő téli nedvességéhez mérten. Ezidén nagyon is szükség lett volna nedves áprilusra. Ha a májusi esők is elmaradnak, akkor őszi gabonáink még sikerülhetnek, de a tavasziak s a kapások sikere igen kétségessé válhatnak. Ezért idén a hengert, mint talajszárító eszközt, csak a legelkerülhetetlenebb esetekben vegyük használatba. Annál inkább ajánlatos a téli ugarok fogasolása és a vetések boronálása, mely munkával igen sok esetben annyi talajnedvességet lehet megőrizni, ami megfelel 20—30 milliméteres eső által nyert nedvességnek. A vetések fogasolását azonban csakis állandóan meleg időben végezzük, amiképpen már reggeli fagyoktól nem kell félni. Legalkalmasabb erre az alacsony légsúlymérő állásnál mutatkozó enyhe idő, amiképpen rövidesen esőt várhatunk. Ilyenkor a fogasolás csodálatát művel.

Vakmerő mutatvány vadbika hátán.

Az ausztráliai pásztrok szokták a mezőgazdasági kiállításokon ilyen mutatványokkal szórakoztatni a közönséget.

voltam hét évig, megtanultam tatárul. Innét szöktem aztán mint mohamedán dervis Anadoliba. Nem volt egyebem, csak az árnyékomból és sokszor csak a felleges éggel takaróztam.

— Nékem is volt egy fiam, a Berti. Valahol Tomszkban temették el. Tizenkét éve már.

— Tomszkban? Én is sinylődtem ott a tébolydában félévig, de megléptem. Mi is volt a fia neve?

— Berti, Bozsár Berti. Jó fiam, egyetlen gyerekem volt... Ha eszembe jut, rihathatóm van... Hanem reánk esteledett; kiszólok az asszonynak, hogy gyujtsd világod, — dörmögi szomorú félhangon a kovács és kilép a konyhára.

Hamarosan egy fiatal asszonnyal tér vissza, aki égő lámpást állít az asztalra, tesz-vesz a szobában és félszemmel a férfit figyeli. Nézi, nézdegéli, hőség csapja meg a fejét, aztán kisurran.

A két férfi a pipákkal bajoskodott. Az asszony megint bejött. Ugy jött, hogy nem vették észre. A sifonérban motoszkált, de szemét nem vette le a szakállas emberről.

— Ugy-e, maga az? A Berti? — toppant félénken eléje.

Ez sokáig nézegette az asszonyt. — Hát én vagyok. Hanem a te nádszál derekad bezzeg szétterült, Lóri, — felelte mosolygósan.

— Jézus, csak most ismerlek meg, fiam. Elsiratott gyermekem, te... De ez a szakáll... Há lett a sörényes, szép hajad? Vagy tán nem is te vagy a Berti... Talán valami testetlen lény, árnyék! — hördül fel a kovács.

— A tizenhárom esztendő bizony sokat lefaragott a testemről. A lelke-mről is. Nem vagyok az a fanyüvő, füttyös legény, aki voltam. Ha a világot átöleli Allah nem kísér uttalan utaimon, a Matyuska jégpáncélja alatt rég felfaltak volna a vizák; vagy a levegőben repülő homokzsákok alá temettek volna a pusztákon üvöltő

forgószeklek... Hát idesapám?

— Én? Szegény anyád tiz év óta a temetőben. Halála után úgy maradtam, mint a hal a szárazon. Nyugodjék porában, nem ismertem mellette az élet mézét minutáig se... Aztán újra fölébredt bennem az élet, virág nyílt a szívemben... És nem tudtam volna egyedül elviselni az élet jármát; asszony kellett a gazdaságomban. Hát megházasodtam.

— Én vagyok a felesége, — motyog szemérmes zavarral a menyecske és magukra hagyta a férfiakat.

— A vér néha elragadja az embert, idesapám. Nékem is volt asszonyom; egy gazdag tatár lókupec leánya, a Mehemed ben Asszádé... Szép volt, jó volt. Angyal se lehet szelidebb, mint az Ibolyafürtöm volt. Sohse is gyűttem volna ide, ha lelkének madara az égbe nem repül... Hát maga a Lórit vette el? Valamikor az én jegyes mátkám volt, mikor a frontra vittek tizennégyben.

— Hogy anyádat eltemettük, hogy hőtárhiedet hozta a posta, hát én a Lórit... Mer' ide asszony köllött.

— Jól tette, idesapám.

— De valamit falnánk, fiam, — kellemkedik az öreg és kiszól a konyhába.

Vacsoraközben kevés szó esett. A Volga, az Ob, a sófőzőkamrák, az Ural bányái, ez a rémes alvilág. A kazáni tatárok faházikói, amelyekben lapátolni lehet a polskát; aztán a mérhetetlen tundrák, ahol decemberben hetekig hull a hó és üvölt a gyilkos orkán, a matjel.

A kétpintes kancsó kiürült.

— Egész utjáratomban nem ittam bort, hát most ráizlettem — mondta Berti.

Az asszony kezébe vette a ködednyt és a kamrában megtöltötte a csaposhordóbból, aztán elment a belső szobába. Álmos volt, lefeküdt.

A bakter tizenegyet kiáltott. Az öreg elbágyadt a bortól; vagy talán ez a napról-napra egyformán eseménytelen életébe váratlanul jött történetecske zavarta meg. Vérmes ember volt. Pipája kicsuszott a szájából, hátradőlt a széken. A pillái leestek.

Berti cigarettát sodort és kiment a pitvarra. Az ajtóhoz támaszkodva nézegette az éjjeli rovarok után csapongó szárnyasagereket. A rétek alatt hömpölygő patakokról a vadkacsák szörtyögését is lehetett hallani. Nem valami andalító muzsika. De százszorta inkább ez, mint az Irtisz ingoványai-ban üvöltő farkasok.

Isten a megmondhatója, hogy mivel emésztette az agyát, hogy milyen kuszált gondolatok felhőztek a fejében, mikor valaki megérintette a vállát.

— Miért nem mégy pihenni? A kisházban vettem számodra ágyat. Gyere, — suttozta az apja felesége, a mostohája, akinek a setétben is igézetes volt a szeme.

Az ördög gyertyája

— Elbeszélés. —

A napszállat homálya ereszkedett a falura.

Bozsár Antal kovács éppen a nagyüstökű ház pitarfájára könyökölve, a kátyunál szüresölgető üszöket nézegette, mikor a kiskapun egy idegen sántikált az udvarra. Nyulánk, szakállas, hosszuhaju ember volt, egy vászontászkát tartott a kezében.

A ruhája viseltesnek látszott, a kutya hát nekitámadt és herregett reája bosszusan.

— Coki, te mocskos, — mondja az idegen és szegbevasalt botjával rábillent a kuvasz horpaszára.

— Kuss, Gitár... Mi járatban van, kit keres barátom? — fordul feléje az öreg Bozsár.

— Pipákat árulok. Tajtékipipát. Talán venne egyet a májszter ur.

— Ha nem tartja ki az árából... Kerüljön beljebb.

Bemennek a kisházba, asztal mellé telepednek.

— Elfáradtam, — folytatja a sánta.

— Honnét jön?

— Ha tudja, hogy merre van Szibériában az Ob vize, hát onnét. Három esztendő óta bolygok a világban. Vasuton, hajón, gyalog, mikor hogy.

— Katona volt?

— Katona én. Przemyslben estem fogságba. Azóta usztattam fát a Volgán, csákányoztam halzsirből táplálkozó mécs mellett az Ural mélyét. A tenger partvidékein tevecsordákat őriztem a méter magas füveken. Teleltettem a ménest a nagy pusztaságokon, ahol a kísértetes hóvihar, a burán, százával gyilkolja az állatokat... Vándoroltam, szöktem, ha lehetett. Kazan mellett egy öreg tatárhoz kerültem, Achmed mollához. Itt

HETI TEREFE

Ökörben az ikra

Talán az ördög gyertyája lobog ilyenkor a fiatal nők pillái alatt...

— Nem vagyok még álmos, Lóri.

— Majd fejed alá igazítom a pehelyvankost.

— Alig fejledezik ebből jó.

— Bolond vagy, Berti... Ládd, az öreghez kellett mennem, mert nem akartam zsöllérlány létemre se pártában sülni. Aztán nem is fogadtam én néked örök mátkaságot. Tizenhárom évig nem hallottam felőled.

A férfi az asszony derekára tette a kezét, de a karja tüstént lehámlott a meleg testről.

— Ládd, vénecske már az uram. Bontakozik az egészsége. Maholnap megrugja a Szent Mihály lova.

— Ne forgass ki a józanságból, — csattant ki a férfiből a botránkozás és ellökte az asszonyt.

— Fajankó, féleszü, — sziszegett ez és a megalázottak fájdalommal osont a szobába.

Fakó sugarak hullottak a fákra, a harmatos füvekre. Biborodott a hajnal.

— Sohse jövök többet Avropába. Visszamegyek Usbekiába, a káspiumi tenger mellé, ahol becses gyémántok teremnek a hegyekben, — mormolta a férfi és a kuthoz lépett mosakodni.

Mikor ezzel végzett, elővette zsebéből a tevé fogaiból készült olvasót. Mekka felé fordult, megcsókolta a földet és nehogy elveszítse a Paradicsom kulcsát, elmondta a Korán verseit.

— Szelám! Legyél jó egészségben, öreg kovács, — suttozta és kilépett a kapun.

Biztosra vette, hogy kedvező utja lesz. A jámbor igazhívót, Mohamed szegény árnyékát oltalma alá veszi a hajnalhozó Alláh, akinek dicsőségét tengernyi írófestéssel sem lehetne leírni.

Mikor az első harangszóra az öreg kovács felpillantott a borgözös álmából, nem tudta magát tájékoztatni, hogyan virradhatott ő meg itt a széken, nappali gunyában.

Csak nagysokára ötlött eszébe a fia. Kiballagott a kamrába, ahol a felesége a tejet szűrte.

— Hol a Berti? Hallod-e? — kérdezi.

— Kérdezze meg a szelektől, azok talán tudják, — felelte durcásan a Lóri.

Az egész házat, az egész falut becsatangolta, de senki sem tudott a Bertiről.

— Jézusmárjám, talán csak álmodta, mester ur, hogy a megholt fia itthon járt, — mondta a gyógyító füvekkel berbitelő agnő, a Sára néne.

— Vagy talán izé... Talán valami látomás szinlett előttem... Vagy talán meghibbant az elmém rugója, — morogta csendeskén és azóta mindig a fiát kurrentálja...

Somlay Károly.

— Az igazság mégis csak utban van! — véli beszéd közben Ficza Dénes, ahogy az európai helyzet vitatódik.

— Az igazság? — berzenkedik Gorzó Márton. — Igen sokféle ábrázata van annak. Nézz az mindenfelé, mint a sanda mézszáros, csak rendszerint más-hova üt, mint ahova tekint.

— Csak nem úgy lesz megint?

— Vagy ki tudja! Nekem mindig a Burucz Dani jut eszembe, ha az igazságot hallom, — folytatta Gorzó gazda.

— A Burucz Dani? Miért?

— Mert az is igazságot szolgáltatott.

— Hogyan?

— Hogyan? Hát éppen nála borozgattunk, amikor bíró volt az öreg és hivataláról szólván, rettentően igazságos ember. Még nem is végződött a szava, amikor éktelen kutyamorgás csapja meg a fülünket. Kinézünk és látjuk ám, hogy két kutya tépi, marja egymást, mint a dühödt farkasok. Az egyik a bírót, másik a Kovács Gyurit.

— Csiba te! Nem mentek a fenébe! — rivalkodik rájuk Burucz Dani, de azok rája se hederitenek. Tépik, marják egymást, akár a német, meg a francia.

Ej, rohan az öreg kifelé és elkap atközben egy cselőket, ami a kezé-ügyébe akad.

Csak nézem az ablakból, hogy mi lesz? Hát odaér és olyat vág a Kovács Gyuri kutujára, hogy attól hemperedik. Az övé meg bántatlanul beszalad az udvarra.

— Mi az? — mondok, mikor begyün a szobába. — Ez az igazság?

— MÉR? — rökönnyödik meg az öreg.

— Hát csak a Kovács Gyuri kutujája marakodott?

Burucz Dani szeme szikrát hány és úgy néz rám, mint a vasvilla.

— Dehogyan is! Az enyém se különben. De csak nem ütöm a saját kutujámat!?

— Hát mondok, — folytatja a célzást Gorzó Márton, — ilyenformán szolgáltatódhatik az igazság most is, mert igencsak zavaros a helyzet, egy komám. Ökörben az ikra...

— Ökörben? Nem anyahal az?

— Nem bizony, de most mégis úgy

van. Mert a hal hal, az ökör meg ökör. De a halban van hím is, meg nőstény is, az ökörben meg nincs egyik sem s mégis benne az ikra, aminek világra kell születnie...

— Azt várhatjuk! — legyint Ficza Dénes.

— Hogy mit várhatunk, azt én éppen úgy nem tudom, mint te, vagy az ángyom elkopott papucsa, mert az egész világ úgy van most a tájékozódással, mint a pesti részeg ember a rendőrrel.

— Hogyan volt az?

— Hát a rendőr, mikor az utcasarkon ülve találta, rászólt, hogy menjen haza. Az pedig azt felelte:

— Hol lakom én, biztos ur?

— Én tudjam?

— Hát hogy menjek én haza, — motyogta a részeg ember, — ha senki se tudja megmondani, hol lakom?

Ficza Dénes nagyot kacag:

— Ezt jól céloztad, öreg komám! Mégis csak ökörben az ikra!

— Az. Mert látod, vajudik, vajudik az európai béke, de most még mindig nem látjuk, mi módon születhetik az meg, ha továbbra is azon lehet vitatkozni, hogy Kassa cseh város, Komárom meg cseh vár. És hogy Kolozsvár sohase volt magyar s a székelyeknek a magyarokhoz semmi köze. És hogy a szerbek csak régi területeiket foglalták vissza, amikor szentegyház, hogy Árpád apánk éppen úgy nem látott életében egy szerbet se, mint ahogy rádiót nem hallgatott. De éppen az a baja Európának s rajta keresztül az egész világnak, hogy a nagy többségnek minderről ellenkező a nézete. Aki nek az az érdeke, az legnagyobb hősnék tartja a — cseheket, leghűbb szövetségeseznek az oláh s Európa legjámborabb nemzetének a szerbet. Mírólunk meg a keresztvizet is lemosnák s a saját zsirunkba akarnak fojtani. Mindenki a más kutuját üti, hogy az övében baj ne essék.

— És mi van az ökörrrel, meg az ikrával? — érdeklődik Ficza Dénes.

— Az, ami a kisántánttal, meg a nagyhatalmi hóborttal. Egymáshoz tartozónak képzelik magukat, pedig nem illenek össze, mint az ökör, meg az ikra. Előbb lesz a halikrából szopós borju, mint a rác, cseh, oláh együttesből nagyhatalom.

— Én is úgy vélem...

— Azért ne foglalkozunk velük sokat, mert utóbb még maguk is elhiszik...

— Ugy van! — helyeselnék az emberek és másra terelődik a szó.

MÉZES JÁNOS.

H I R E K

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt Előfizetőinket, akiknek előfizetése április hó 30-án lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat szíveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DIJAINK:

Negyedévre	2 P
Félévre	4 „
Egész évre	8 „

Mutatványszámot levelezőlapkérrésre készséggel indítunk. Ajándéknaptárunkat minden ujonnan belépő előfizetőnek is megküldjük.

A VASÁRNAP kiadóhivatala,
Budapest, V., Báthory-utca 24.

Cimadományozás. A Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére lánczi és rákóczi Rákóczy Imre dr. miniszteri osztálytanácsosnak, a miniszterelnöki sajtóosztály helyettes vezetőjének a *miniszteri tanácsosi* címet, *Dulin Elek dr.* és magyarországi *Pásint Ödön* miniszteri titkári címmel felruházott sajtóelőadóknak a *miniszteri osztálytanácsosi* címet adományozta.

Hányan voltak az Aprószentek? Nagy Gyula rábaszováti plébános írja: Sz. János apostol és evangélista napján (december 27.) este, az Aprószentek előestéjén szokásos volt ott az ugynevezett „mustárolás”. A falu legénykéi ilyenkor fűzfarszövel vagy fűzfakorbácsal végigjárták a falut és megvergették mindenütt a házínepet mondván:

— *Kellésesek* ne legyenek az ujeszten-dőben!

Azután ilyen köszöntőt is mondtak, írja:

— Adja az édes Jézusom, hogy több Aprószentek napját is megérhessük, szép békével, jó egészséggel eltölthessük. Adjon az Isten bort, buzát, békességet, lel-künknek örök üdvösséget. Dícsértessék a Jézus Krisztus!

A háziaszony ilyenkor valamivel meg is ajándékozta a mustárolókat, de előbb megkérdezvén:

— *Hányan voltak az Aprószentek?*

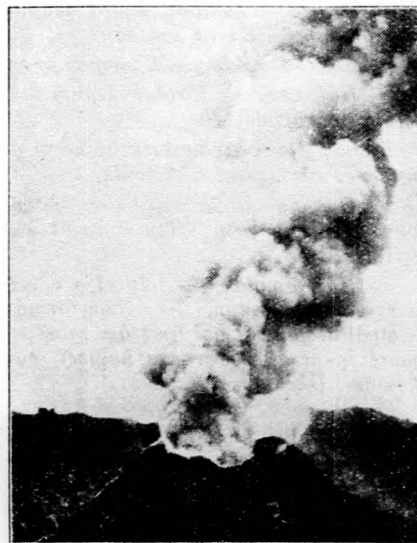
— *Négyezeregyn!* — feleltek a legény-kék s azután illendően elköszöntek.

Mit tartottak a régi szarvasiak április elsejéről? A „Szarvasi Köz-löny”-ben olvassuk: A régi szarvasiak szintén nevezetes napnak tartották április elsejét. Szerencsétlen nap volt ez is, mint annyi más az esztendőben. Aki ezeken a napokon születik, meg-házasodik, vagy bármilyen új dologba kezd, örökös nyomorúságban él ezen a földön. Április elsején született ugyanis *Judás* s a régi szarvasiak ezért tartották ezt a napot szerencsét-lennek.

Ahol borral fizetik az inségmun-kásokat. Ebben a fejtetőre fordult világban nem a legérdektelenebb hír a *Nyíregyházán* megjelenő *Szabolcsi Hírlap*-nak az a híre sem, hogy ott részben borral fizetik az inségmunká-sokat. A *Sóstónál* a tó területének ki-bővítése körül folyik ez a kedélyes munka. A munkás-bokor vezérei, akik a várostól felveszik a béreket, a hét folyamán bort előlegeznek a munká-soknak. Szó sincs róla, hogy így bo-ros hangulatban vidámabban folyik az inségmunka, ami nem is volna olyan nagy baj, ha viszont otthon a családnak elég kenyér jutna.

Régi temetőt találtak Szekszárdon. Szekszárdon nemrég avar sírokra buk-kantak. Az ásások során a VII. század végéről, vagy a VIII. század elejéről származó rendszeres temető tizenöt sír-ját emelték ki. A csontvázak hátukon kinyújtva, szorosan a testhez álló karok-kal feküdtek. Legnagyobb részük női vagy fiú-csontváz. A női sírokból szép-művi, meglehetősen nagy *ezüst fülbevalók* kerültek elő, alsó részükön kerek, bogyó-alaku felforrasztott esüingövel. A comb-sontok mellett egy-egy kést, a fej mel-lett minden sírban egy-egy agyagedényt találtak. A temető tovább folytatódik a szomszédos kertek és szőlő alatt. Ősszel, amikor a veteményeket a tulajdonosok már kiszedik, a *Tolnamegyei Múzeum* folytatni kívánja a feltárást.

12:4 arányban győztek a magyar ökölvívók a csehek ellen. Husvét vasárnapján folyt le a magyar-cseh-szlovák válogatott ökölvívó-mérkőzés Budapesten. Magyarország *Benácsi, Lovas, Énekes, Harangi és Győrfi* győzelmeivel 12:4 arányban győzött. Csehszlovákia egyetlen győzelmét *Skrivanek* érte el Orsolyák ellen. Magyarország győzelmével az ökölvívók európai kupájának élére került.

A Nápoly melletti Vezuv tüzhányó nyugalmi állapotában is állan-dóan füstölög.

Utazás Boldogsországra. Utazás Boldo-gországra címmel az osztrák államvas-utak menetjegy-sorsjátékot rendeznek. A szerencsés nyerők szabadjegyeket kapnak nyereménnyé, amelyek az osztrák állam-vasutak és a kezelésük alatt álló magán-vasutak vonalaira szólnak. Egyes nyerők a szabadjegyen kívül bizonyos időre tel-jes ellátást kapnak szállodákban. A tizenöt nyereménycsoport első csoportjá-ban a három főnyeremény egy-egy má-sodosztályú szabadjegy az összes vona-lakra. A szabadjegyek tizenkét hónapra valamennyi vonalra szólnak. Az érdekes sorsjáték iránt élénk érdeklődés mutat-kozik.

Kitüntetés. *Horthy* Miklós Kor-mányzó Ur *Csider* Dénes sármelléki csendőrorrsbeli törzsörömesternek, aki 1932 nyarán élete veszélyeztetésével egy fuldokló embert mentett ki a Zala folyóból, a Magyar Bronz Érdem-érmét adományozta.

A temetői fejfák tolvaja. A debreceni temetőben folyvást ritkultak a fejfák. A rendőrség nyomozása során megállá-pítást nyert, hogy többen rendszeresen lopkodják a sírokról a fejfákat. A tolvaj-akat azonban csak most sikerült kézre-keríteni. Nagy volt a meglepetés, amikor kiderült, hogy a fejfák tolvaja nem va-lami földhözragadt szegény ember, ha-nem 60 hold földbirtokkal rendelkezik és egyébként is jómódban él. A neve *Kovács* András. Vele együtt került kézre a másik temetői tolvaj, *Kovács* Antal munkanélküli, aki csak névrokonságban áll a jómódu fejfa-tolvajjal. *Kovács* András portáján házkutatást tartottak s 50 darab feldarabolt fejfát találtak a kamrában. A másik Kovács lakhelyén nem volt semmi bűnjel, mert ő rögtön fel-tüzelt a lopott fejfákat.

GAZDATUDÓSÍTÓ

A szegedi tanyakongresszus.

A május hó 25-én tartandó szegedi or-szágos tanyakongresszust az ország tíz tanyás vármegyéjének, az Alföld gazda-társadalmi szerveinek, a kormányzatnak és közigazgatásnak növekvő érdeklődése kíséri. A *Duna* közeli Mezőgazdasági Kamara felkérte a legkiválóbb egyé-niségek vállalkoztak előadások tartására. A kamara igazgatósága most folytat tárgyalásokat az egyes kormányzati szer-vekkal, hogy a legfontosabb tanyai kér-deések megoldásában már a kongresszu-son konkrét és eredményes intézkedések legyenek bejelenthetők.

Olcsó vetőmag a gazdáknak.

Az egységes minőségi termelés előbbre-vitele érdekében a földművelésügyi mi-nisztérium növénytermelési hivatala bab-vetőmagot oszt ki vagy a 14 pengős má-zsánkénti ár hitelezésével, vagy termé-szetbeni visszaadás kötelezettségével. A kiosztásoktól függetlenül a hivatal egy-egy igénylő gazdaság részére kisebb mennyiségben öt-hat különböző fajtájú és félésgű vetőmagot is ad ki fajtaössze-hasonlító kísérletek céljára. Az akcióit bővebben ismertető leírást közvetlenül a hivataltól lehet beszerezni. (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11., m. kir. föld-művelésügyi minisztérium.)

PÁSZTORTÜZ

A falu költészete

Amikor még nem Pesten „fabrikáltak“ a magyaroknak az idegen szavu, idegen muzsikájú, teljesen idegen lelkű „nótát“, ilyen gyönyörű, őszinte magyar nóták jártak országszerte. Mivelhogy akkor még minden magyar falunak, magyar vidéknek meg voltak a magok édes dalosszavu, zengőhangu „nótái“.

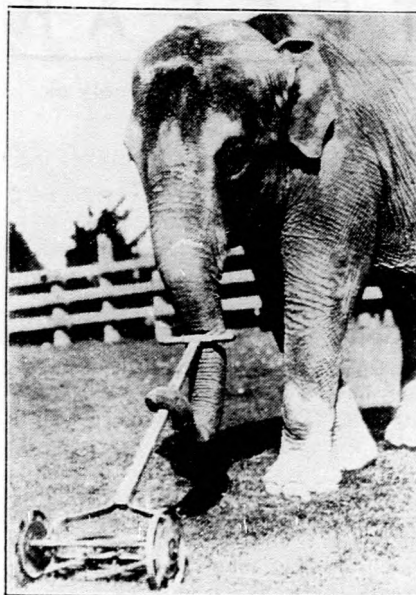
Aranykut, aranykut,*
Aranyvödör rajta,
A rózsám pejlővát
Most itatja rajta.
Nem lovát itatja,
Magát fitogtatja,
Piros két orcáját
Velem csókoltatja.

Aranyhal, aranyhal
Akadt a horgodra,
Jaj nekem, jaj, miért
Hallgattam szavadra.
Hallgattam szavadra,
Mézes törbe ejtél,
Aztán kinevettél,
Világnak csuffjára
Engem kinevettél.

A magyar falu eme ősforrásu, harmatos, mézes virággillatu, édes sóhaju költészete, amint a mi „Vasárnapunk“ hétről-hétre való közléseiből olvasom s a Kárpáthy Ernők, Molnár Lajosok, Varga Péterek, Káposzta Ferencek, Polgár Ferencek, Demeter Józsefek, Török Sándorok, Jenei Sándorok, Kádár Lajosok, Kamu Péterek, Vári Juliánák, Tóth Lajosok, Almády Zoltánok, Nagy Lajosok, ifj. Kiss S. Jánosok, ifj. Szabó Lajosok közreadott költeményeiből meghatódottan átérzem, máig megvan és alkotja zamatosnázamatosabb, tiszta magyar dalait. A Molnár Lajos „Szegény legény ne szeressen“, Káposzta Ferenc „Ipolymenti nótá“, Jenei Sándor „Soha“, „Valamikor rabja voltam“, Tóth Lajos „Hazamennék“, Nagy Lajos „Tavasszal jöttem“, ifj. Kiss S. János „Ha látnátok“ gyönyörű magyar dalai csupán hozzájuk sínuló megzenésítőjüket várják. Az „egy“ Balázs Árpád dalszerzőnk, kinek bübös hegedűje még tisztán, frissen kimuzsikálja az igazi nemes magyar dalt, megzenésíthetné ezeket! S midőn a „Vasárnap“ mélyérzésű szerkesztőjét hálásan köszöntöm a falu költészetének felkarolásáért, nagy muzsikus Balázs Árpád dalszerző drága barátomnak figyelmét e helyről is felhívom a falu költőire!

MÓRICZ PÁL.

* Nosztopy Tihamér „Régi somogyi költők“ gyűjteményéből. Nagy Sándor XIX. századbeli ref. lelkész költeménye.

Elefánt mint háziállat.

A Saáry Sándor doktor ur ágyuja. Ez a rövidke nyiregyházi hír azokat az időket juttatja eszünkbe, a mikor a debreceni kaszárnyákban megfújták a gyönyörű „Jakarodót“ még Lemberg, Csernovicz, Rzeszovban s valahol tul a bosnyák földön. Plevljében is egyszerre támadt andalló visszhangja, szóval a ketős monarchia egész területén visszhangzott „capfenstreich“. A boldogult Saáry Sándor doktor. Nyiregyháza város tisztí orvosa is ezeknek az időeknek az embere volt s mint nevezetes műgyűjtő sok ideig egy régi közös hadseregbeli ágyút őrizett udvara díszül. Majd Nyiregyháza városra „testálta“ az emlékezetes, híres öreg ágyút. Egy ideig a városi majornak tartogatták míg nem most a tulajdonjog fenntartásával illetékesebb helyre került. Vitéz Görögényi Imre alezredes, tüzérségi parancsnok kérelmére a tüzérségi lakanya udvarán állították fel a régi kelleivel felszerelt híres öreg ágyút.

Három körtefából milliós vagyon, hatalmas ház, nagybirtok, malom és jólét. Mint Serényi Gusztáv közigazgatási író írja: Kiskunhalason él egy Szathmáry Sándorné nagyszony, egy gimnáziumi tanárnak az özvegye, aki néhai férjével ezeltől 30 esztendeje a Koptló-nak nevezett szörnyű homokos birkalegelőből 30 hold földet vásárolt és ezen gyümölcsösöt telepített. A körtefára fektették a fősulyt. A Düsseldorfból hozott kanadai facsemetével, az ugynevezett Kiefer-körtevel kezdték a telepítést. Legelőszőr három darab ilyen körtefát ültettek el, amelyet aztán idővel felszaporítottak 3000 darab termőfára. Formás, színes, szaporás, későn érő és messze földre is jól szállítható ez a jóízű Kiefer-körte, amely a kitaró munka után meghozta a Szathmáryék szerencsését. Évi 100—120 ezer pengő bevétellel 30—40 vagon körte tudtak, tudnak máig szállítani, úgy hogy helyökhöz jönnek a külföldi kereskedők.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Egy apátsági erdő szélén keresztülvezető utat emberemlékezet óta használjuk. Most ujabban egy mérnök elállta az utat és ott a közlekedést nem engedte meg. Mit csináljunk? (3824. sz. előfizető.) — **Felelet:** Birtokháborítás miatt az illető apátsági erdő tulajdonosa ellen pert kell folyamatba tenni és ebben a perben csak azt kell igazolni, hogy visszamenőleg egy esztendőn keresztül a kérdéses utat háborítatlanul és békésen használták. A bíróság erre továbbra is kötelezni fogja az erdő tulajdonosát, hogy tölje azt, hogy Önök ott közlekedjenek. Más kérdés az, hogy Önöknek joga van-e ott közlekedni. Ez egy egészen különálló perre tartozik, amit azonban nem Önöknek kell megindítani, hanem az erdőtulajdonosnak.

Kérdés: Kapható-e Önöknek műkedvelők számára alkalmas szindarab? (H. P., Felsőmocsolád.) — **Felelet:** Kívánságára bármelyik szindarabot megküldjük. Tessék a küldött címekből a megfelelőt és az árát 20 fillér portóköltséggel együtt beküldeni, kiadóhivatalunk azonnal megküldi Önnek a kért darabot.

Kérdés: Van-e felvétel a jutasi al-tisztképző-iskolába? (E. I., Kemencszentmárton.) — **Felelet:** Csak a tényleges szolgálatban levők közül, a parancsnokságok javaslata alapján kiválasztottakat veszik fel az iskolába.

Kérdés: Kapható-e a rádiós gazdasági füzetek 1931. és 1932-es bekötési táblája? (V. D., Tiszartúrján.) — **Felelet:** Kapható a Pátria-nyomdában, Budapest, IX. Üllői-ut 25. sz. Ára portóköltséggel együtt 1—1 pengő. Tessék a pénzt postautalványon a nyomdának beküldeni és a szelvényre ráírni, hogy melyik évfolyamokat kívánja és a nyomda postafordultával megküldi Önnek.

Jó tanács aranyat ér!

ANYAGCSERE BETEGSÉGEK

Tartalom: Mit értünk anyagcsere-betegségek alatt? — Mi a különbség a soványság és a lesoványodás között? — Az elhízás gyógyítása. — Hogy ismerjük fel a kezdődő cukorbetegséget? — A cukorbeteg diétás kezelése. — Mikor és meddig adjunk a cukorbetegnek insulint? — Kószvény. — Lázás beteg táplálkozása. — Kóbetegségek. — Gerson-diéta. — Basedovör. stb. **Ára P 2.50.**

A cukorbeteg kosztja

Cukorbetegek részére.

Hogyan alakul ki a cukorbeteg kosztja. — A cukor- és szénhidrátmentes alapkoszt. — Miként használjuk fel a megengedett szénhidrát tartalmú élelmiszereket? — A zsirszegény- és folyókoszt. — Főzeléknapok. — Zabliszt-nap és más szénhidrátus napok. — Az insulinnal kezelt cukorbeteg kosztjáról. — A cukorbeteg gyermek kosztja. — Néhány őszinte tanács cukorbeteg részére. — Idény-étlapok. — Konyhareceptek.

Ára P 2.60

Mindkét könyvet írta Horvay Lajos dr. főorvos

Kapható: a „VASÁRNAP“ könyv-osztályánál.

T R É F Á K

Kérdés: *Kapható-e és hol a „Dicaloide“ orvosság? (K. I., Szilváskő.)* — **Felelet:** A kérdéses gyógyszer Magyarországon nem kapható. Van azonban hasonló hatású szer, a neve: „Coloyod Dubois“. Kapható: Török-patika, Budapest, Király-u. 12. Ára 7.— pengő. Javasoljuk Önnek, hogy mielőtt beszerezné és használná a gyógyszert, vizsgálta meg magát orvossal, mert az elmúlt négy év alatt sok változás állhatott be a szervezetében.

Kérdés: 1. *Milyen könyvből lehet kiolvasni az állatok gyógyításának módszereit? 2. A lefőlöző gépnek hány része van? 3. Hány fokon főlöz a gép? 4. Mennyi tejszint vesz le 100 liter tejről? (F. I., Rétság.)* — **Felelet:** 1. Állatorvosi munkák: Hutyra-Marek: „Belgyógyászat“, 30 pengő. Bervár: „Sebészet“, 14 pengő, de ismételjük, a bennük levő műkifejezéseket csak állatorvosi képzettségű egyén érti meg. 2. A lefőlöző gép részei: Tejtartány, dob, dob-betétek, kifolyó csövek és edények, hajtómű, állvány. 33—35 fokon. 4. A gépet lehet szabályozni, hogy 12 vagy 15—20 liter tejszint vegyen ki 100 liter tejből. Rendszerint 15 liter szokás kivenni.

Kérdés: 1. *8—9 hónapos, 50—60 kg-os kocáknak a vemhesség 4—6-ik hetében pestis elleni ojtása veszélyes-e? 2. Eleget-e így kora tavasszal csak orbánc ellen ojtani és rész ellen csak akkor, ha betegség kezd mutatkozni, avagy tanácsosabb pestis ellen is az ugynevezett szimultán pestis és orbánc elleni kettős ojtást alkalmazni. 3. Van még tovább három javított süldőm, melyeket nem akarnék oltani, költségmenteskedést végezt. előfordulhat-e az az eset, hogy a beoltott süldők ahogy szoktak megbetegedni az oltás következtében, ezektől a be nem oltottak is megbetegednek és esetleg elhullanak. 4. Mennyibe kerülhet 50—60 kg. súlyu mangalica és keresztetett egészséges süldőnél a szükséges számú darabonként orbánc ellen és mennyibe a szimultán pestis és orbánc elleni kettős oltás számára, állatorvosi díj nélkül? 5. Mennyi ideig van véde az orbánc ellen beoltott és mennyi ideig védett a szimultán pestis és orbánc elleni kettős ojtás által a sertés? 6. Ezen utóbbi kettős ojtás következtében szokott-e elhullás előfordulni és milyen arányban? (K. A., Sándorfalu.)* — **Felelet:** 1. A 8—9 hónapos, 50—60 kg-os kocáknak a vemhesség 4—6-ik hetében való ojtása pestis ellen kockázatos, ezért csak leg-szükségesebb esetben ajánlatos. 2. Indokolt 4—5 hónapos, vagy idősebb sertéseket nemcsak orbánc, hanem pestis ellen is szimultánolni. 3. Igen, megbetegedhetnek; ezért csak az egész állományt egyszerre indokolt ojtani s ezért engedélyt kell hozzá kérni a hatóságtól, mely az ojtás helyét zárt területnek nyilvánítja. 4. Az ojtóanyag 50—60 kg-os mangalica sertésekre orbánc és pestis szimultánoltás esetében kb. 4 pengőbe kerül. 5. Az orbánc elleni szimultánoltás 1/2—1 évre immunizál. 6. Szokott előfordulni, de csak akkor, ha a beoltandó állatok betegek (angolkór, bélférgesség, stb.), egyébként nem.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Z. J., Eger. Sajnálattunkra, a husvétii számban már nem közölhetjük. Reméljük azonban, hogy így is megfelelt. — **G. I., Gyula.** Jókívánságait hálálisan köszönjük; mi is hasonló érzésekkel gondoltunk valamennyi olvasónkra.

Akinek nem sürgős.

Az ur bemegegy Rákóczi-uti vaskereskedésbe és vödöröt kér. Elébe tesznek egy csomó vödört, egy negyed óráig válogat, aztán azt mondja:

— Ezt tessék bepakkolni és a Zugligeti-ut 102. szám alá küldeni.

Köszön és távozik, de még az ajtóból visszaszól:

— Azonnal küldjék, kérem, mert ég a ház.

Komoly ok.

- Miért olyan levert?
- Esküvőre vagyok hivatalos.
- Kinek az esküvőjére?
- Az *enyémre*.

Az árvalányhaj.

- A feleségemnek semmi érzéke sincs a virágok iránt.
- Igazán?
- Tegnap is nagy veszekedést csinált, mert a kabátomon egy *árvalányhaj* volt. (Egy árva lánynak a haja.)

Jó üzlet.

Kohonnak rosszul ment a korcsmája és hogy a forgalmát fellendítse, táblát tett ki a bejárat fölé, hogy aki három liter bort megiszik, annak a negyedik litert ingyen adja.

Barátja, a Grün megkérdezte tőle:

— Mondd, kérlek, hát lehet három liter bor után a negyediket ingyen adni? Hiszen erre az üzletre te okvetlen ráfizetsz.

— Ellenkezőleg, — feleli Kohn — remekül keresek rajta.

— Ezt nem értem.

— Pedig a dolog igen egyszerű, mert aki három liter bort megivott, az a negyediknél már nem tudja, hogy bort iszik-e, vagy vizet.

Biróságon.

A bíró tanukép hallgat ki egy hölgyet és megkérdi:

- Férjezett?
- Oh igen, kétszer.
- Hány éves?
- Huszonhat.
- Az is kétszer?

A zsugori.

Egy rettenetesen fősvény embert bevisznek a kórházba. Vizsgálat után közli vele az orvos, hogy amputálni kell az egyik lábát.

— Kérem, — mondja erre a zsugori — tessék lehetőleg térden felül levágni.

— Mért? — kérdi csodálkozva az orvos.

— Mert akkor csak egy fél nadrágot kell csináltatnom.

Miért van rosszul a beteg?

Az orvos megkérdi a páciéntstől:
— Na, hogy van?
— Rosszul, doktor ur. Már azok az ételek sem ízlenek, amiktől Ön eltöltött.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Tekintetes rizling A

(Beküldte Rózsa György Somogyacsról.)

2. Szórejtvény.

hamis templom szerszám
(ó—ó) (—ó)

(Beküldte Szemenyei János Orosházáról.)

3. Névrejtvény.

Rimaszombat, Pozsony, Nagybeeskerek, Óradna, Selmebánya, Orosháza.

E nevek kezdőbetűit helyesen összerakva, egy dunántúli város nevét kapjuk.

(Beküldte Jenczer János Cserdéből.)

4. Szórejtvény.

emelő daru

(Beküldte Csipai Ilonka Csongrádról.)

5. Szórejtvény.

vétek : ? ! +

(Beküldte Csipai Mihály Csongrádról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 20-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 14-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Tréfás talány: Gépmadar vagy jómadár. 2. Szórejtvény: Jókai Mór. 3. Szórejtvény: Kukorica. 4. Szórejtvény: Alpár Gitta. 5. Szórejtvény: Ketten az ég alatt.

Megfejtették: Idei Irma, Szemenyei János, Günther Ferenc, Varga Anna, Nagy Gizella, Wieser Béla, Szűcs László, Patoky Ferenc, Boda Mihály, Szekeres Éva, Márkus Olga, Nagy János.

Jutalomkönyvet nyertek: Idei Irma (Bácsa) és Nagy János (Sashalom.)

A 15-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

MINDEN ÚJ ELŐFIZETŐ a falusi polgár táborát erősíti!

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY * ANGOL BÓLFORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (20)

— Ah! Rendőr! Annál jobb. Ha bírja kegyelmességték bizalmát, úgy nagyon fogok örülni az ő jelenlétének is.

— Foglaljon helyet, kérem, Gilió doktor ur!

Mialatt a többiek leültek, a detektív a szekrényhez ment, becsukta és a betűket ismét összeforgatta. Alig látható mosoly jelent meg Gilió ajkain, de azonnal elfedte kezével.

— Uraim! — mondta Gilió doktor — azt hiszem, hogy öfelségének, kinek személyes barátságát van szerencsém élvezni és az országnak nagy szolgálatot tehetek. Egy titkot akarok ugyanis kiszolgáltatni önöknek. Hogyan jutottam hozzá, arra vonatkozólag most nem vagyok abban a helyzetben, hogy az urakkal közölhessem. Elégedjenek meg azzal, hogy ezért én rendjel, vagy más formában nem várok semmi elismerést. Természetesen azt is előre kikötöm, hogy önök nem fognak engem pénzájándékokkal megsérteni. Elárulhatom önöknek, hogy igen gazdag vagyok, ha ugyan ez érdekli önöket.

— Ezt a szolgálatot az önök országának tisztán csak hálából teszem azért a sok jóságért, melyben uralkodójuk jósága részesített.

— Amit én most át fogok önöknek adni, nem kevesebb, mint a titkos irás, melyet a szomszédos királyság követsége használ kormányával való táviratváltáskor. Amennyit én politikai dolgokhoz értek, fel tudom fogni, hogy sok előny származhat abból, ha megtudják, mely híreket cserélnek ki egymás közt az itteni követség és a szomszéd állam fővárosa.

— Titkos irásokat mi magunk is meg tudunk fejteni — szól közbe Cardon. — Például azt, melyet a tizenhetes számú Rux-írógép váltojának beállításával fedeztünk fel.

— Minden bizonyos és nekem nem is célom, hogy árnyékot vessék a rendőrségre és intelligenciájára, melyet én nagyon tisztelek. Azt azonban jó, ha tudják, hogy mely táviratoknak van önökre nézve jelentősége. Ezért tudják meg uraim, hogy azokat a távira-

tokat, melyeket Guimera Josénak Andrea-Gonzettibe címeznek, tulajdonképpen a szomszéd állam követsége küldi kormányának.

— Tessék uraim, itt a titkos irás és annak kulcsa.

Ezzel Gilió dr. a bámullatól me-reven álló hadügyminiszternek átadott egy lapot.

Amikor a két miniszter magához tért, közel voltak hozzá, hogy vendégüket lelkesedésükben megöleljék. De a doktor tudni sem akart hálájukról. Megnézte óráját, tiszteletteljesen meghajolt és elment.

Cardon az egész idő alatt látszólag zavartan a földre sütötte szemét.

— Ha ez egyáltalában érdekli az urakat, arra figyelmeztethetem önöket, hogy Szidorovszky alezredes öt percen belül itt lehet. Ha itt lesz, kérdezzék meg tőle, hol volt ezalatt a térkép és meglátják, hogy teljesen kielégítő választ fognak tőle kapni. Ezalatt én kint leszek a városzobában. Csak azt szeretném tudni, mit fog válaszolni. Egyébre nincs szükségem — mondotta Cardon.

Egy negyed óra múlva kijött a hadügyminiszter a detektívhez.

— Igaza volt. Az alezredes teljesen kielégítő választ adott.

— Azt tudom. De mit mondott?

— Hazavitte, hogy kiszámítsa, mily nagy kaliberűeknek kell lennie ama ágyuknak, amelyek a fel-tűnő célpontokat lövik.

— És mely napon volt a térkép otthon a lakásán?

— Egyszer a mult hónap végén, másodszor tegnap.

— És kiszámította, amit akart?

— Első esetben közbejött valami, de tegnap megcsinálta.

— Ily számadások alkalmával szükséges az, hogy a papirokat összehajtsák?

— Nem. De mit jelent ez a kérdés?

— Ah semmit. Amint látom, itt feladatokat befejeztem. Viszont-látásra, kegyelmes uram.

— Viszontlátásra Cardon ur. Én is azt hiszem, hogy a történetek után megváltoztatja véleményét, mivel az lehetetlen. A térkép megvan! Én és társaim a véletlen által félrevezettük magunkat, de

mindezt elkerülhettük volna, ha Szidorovszky alezredes megkérde-zük. Amint nem találtuk a helyén a térképet, annyira megijedtünk, hogy nem is gondoltunk arra, hogy egész jogosan és természetes mó-don tünt el.

Cardon mosolygott.

— Cardon ur, ön nagyon ügyes detektív — folytatta a miniszter. — Hogy ezt az ügyet nem helye-sen fogta fel, nagyon érthető, mert ezt még a kormány sem fogta fel helyesen. Mert az még sohasem fordult elő, hogy egy államnak a másik állam katonai titkait ingyen odaajándékozzák.

— Igaz.

— Természetesen a mi bará-tunk, Gilió doktor volt az is, aki a a térképet nekünk küldötte, bár ő ezt tagadja és mindent elhárít ma-gáról. De kellemetlen is ezt a dol-got előtte firtatni. Nem gondolja, hogy tényleg ő volt a titokzatos ajándékozó?

— De igen, kegyelmes uram, er-ről nagyon is meg vagyok győ-ződve.

— Nemde? No mi még fogunk találkozni.

— Még pedig — véleményem szerint — egy vagy két napon be-lül — válaszolta a detektív.

— Ugyan...?

— Igen! Természetesen csak úgy, ha az urak hozzám akarnak fordulni. Egyről azonban bizto-síthatom, kegyelmes uram: két nap múlva háromszor olyan kemény diót kell feltörnünk, mint ez volt.

— Mit akar ezzel mondani?

— Hogy a legrosszabb még mindig hátra van.

— És mi lenne a legrosszabb?

— Kegyelmes uram, tegye fel önmagának a kérdést és próbálja megadni rá a választ.

Ezzel meghajolt a detektív és elment.

Amint Cardon beült a reá vá-rakozó autóba, felsóhajtott:

— Szegény hazám, ezt nem ér-demelted meg! A hadügyminisz-ter gyöngé ember, aki az első jött-ment kalandornak áldozatul esik.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak április hó 18-án.)

GABONATÓZSDE

Készárúpiac. Buza: tiszai 76 kg-os 14.35—14.50, 77-es 14.60—14.80, 78-as 14.80—14.95, 79-es 15.00—15.15, 80-as 15.15—15.30; felsőtiszai és járszági 76 kg-os 13.80—13.95, 77-es 13.95—14.10, 78-as 14.10—14.25, 79-es 14.25—14.40, 80-as 14.40—14.55; fejemegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 76 kg-os 13.60—13.75, 77-es 13.75—13.90, 78-as 13.90—14.05, 79-es 14.05—14.25, 80-as 14.20—14.40. — Pestvidéki rozs 6.85—6.95, *ta karmányárpa*, elsőrendű 8.70—9.00, másodrendű 8.40—8.60; felvidéki sörárpa 10.75—12.50, egyéb 9.75—11.00; *zab*, elsőrendű 8.15—8.40, másodrendű 8.05—8.15; tiszántúli *tengeri* 6.80—6.90, egyéb 6.80—6.90; *korpa* 5.90—6.00; *8-as liszt* 8.70—9.00 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. Buza májusra 13.75—13.76, júniusra 13.87—13.88, októberre 12.41—12.43. *Rozs* májusra 6.96—6.97. *Tengeri* májusra 7.05—7.06, júliusra 7.52—7.53, augusztusra 7.94 pengő métermázsánként.

Vetőmag. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) *Lóheremag:* A külföldi érdeklődése alábbhagyott, de tekintettel a mérsékelt kínálatra, ára nem változott. *Lucernamag:* Nyersáruból a még meglevő készletek egészen jelentéktelenek. Csak tisztított lucernából állnak nagyobb készletek rendelkezésre. *Fehérhere és baltacim* iránt az érdeklődés valamivel élénkebb, azonban számottevőbb forgalom még így sem alakult ki. *Tavaszi búkköny* iránt még mutatkozik kereslet, ára némileg csökkent. *Szudánfűmaggal, muhar-mag és köles* fajták iránt a jelenlegi szokatlan alacsony árak mellett élénk az érdeklődés, azonban csak magas csiraképességű, megbízható, egészséges árumag van kelendőse. *Takarományrépamagok* iránt a kereslet kissé megcsappant, mindazonáltal a forgalom kielégítőnek mondható. *Fűmaggal:* Kerti pázsit, kaszálók (rétek) és legelők létesítésére fűmaggalnak és fűmagkeveréknek állandóan igen élénk kereslete van. *A budapesti áru- és értéklőzde hirtelen megújulása nyersárurakért, 100 kilónként budapesti paritásában:* repace 28—29, köles vörös 7.50—7.75; lucerna 73—83; lóhere 70—75; tavaszi búkköny 10—11; muhar-mag 8—9; tökmag, elsőrendű 22—22.50, másodrendű 19.50—20; kék mák 132—154; borsó: Viktória 10—11, expressz 17—21; szárított répaszelet 7.25—7.50; lenese, küsszemű 20—24, nagy 28—34; bab: szókány 9—9.50, barna 11—12, gömbölyű 16—17, hosszú 14—15 pengő métermázsánként.

Abraktakarmanypiac. Árpakorpa 7.90, borsóhéj 6.90, borsókorpa 6.90, buzakonkoly 6.70, konkolydara 7.40, lenmagpogácsa 13.80, napraforgópogácsa 9.60, repacepogácsa 8.60, rozskonkoly 6.40, rozskorpa 6.25, rozsoeca 6, rozstakarmanypogácsa 8.90, szójababpogácsaliszt, nagyban 22, szójababpogácsaliszt, kicsinyben 24, tökmagpogácsa 15.90 pengő métermázsánként.

Takarmanypvásár. Réti széna, másodrendű 3.60—4, harmadrendű csomagolásra 2.20—3.50, sarjuszéna 3.50—4, muhar-

széna 3—3.80, lucernaszéna 4.50—6.50, zabosbúkkönyszéna 3—3.50, alomszalma másodrendű 2—3.20 pengő métermázsánként, zsupszalma 1 kéve 30—35 fillér.

Tenyészmarhák és jármosókrök. Elsőrendű belföldi jármosókrök (tarka) 40—42, elsőrendű belföldi jármosókrök (fehér) 40—42, másféléves üszök 32—36, másféléves tinók 32—36, fiatal, friss fejőstehen 55—65 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Borjuvásár. Élő borju, belföldi szopós, elsőrendű 64—72, kivételesen 74, másodrendű 55—63, harmadrendű 44—54 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Vágómarhavásár. Legjobb minőségű ökrök 57—45, közepes 39, közepminőségű bika 34—35, legjobb minőségű tehén 38—40, kivételesen 47, közepminőségű 32—33 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyűsertés 84—90, közepes 96—98, kivételesen 100, nehéz 96—97 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kiskfogas ürök, páronként 100 kg, vagy azon felüli szuliban 45—50, prima, fiatal bárányok páronként 75—80 kg, között 45—50 fillér kilogrammonként valameny gazdaságban, etetés-ítatás után mázsával, páronként 6 kg, súlylevonással.

Gyapju. Kiszagdatételekből összeállított, ugynevezett községyi gyűjtött fésűsgyapju hibás minőségben 0.75—0.85 P, közepes minőségben 0.87—0.95 pengős áron; közepes minőségű kis uradalmi fésűsgyapju 0.90—0.95 pengő, jobb minőségű kisebb uradalmi fésűsgyapju 0.97—1 pengő, közepminőségű nagy uradalmi tétel 1—1.05 pengő és ugyanez jobb minőségben 1.07—1.10 pengő, míg a legjobb minőségű uradalmi fésűsgyapju 1.12—1.15 pengő mellett is talált vevőre, sőt egész kivételesen 1.20 pengőt is fizettek. Szövetgyapjában a hibás minőségekre alig akadt vevő, ellenben közepes minőségű kisebb uradalmi tételekért 0.90—0.95 pengőt, nagyobb uradalmi tételekért 0.97—1.02 pengőt is fizettek. Jobb minőségű nagyuradalmi szövetgyapjára 1.05—1.10 pengő mellett is volt vevő.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 32, lefölözött tej 8—12, tejszín 160—240, tejfel 100—160, centrifugált vaj kilogrammja kicsinyben 240—280, szedett vaj 200—240, tehénturó 50—80, juhturó 160—240, juhsajt 160—260, trappista sajt 160—240, emmentáli sajt 280—400 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: csirke 1.40—2.50, fiatal, ujdonság 1.50—2.50, tyúk 1.90—3.50, liba, ujdonság 9—10, kárpán 3—4 pengő darabonként. — *Leölt baromfi:* hizott lud és ruca 1.60—2, csirke 1.60—2.80, ujdonság 3.50—5, tyúk 1.30—1.70, hizott pulyka 1—1.80, libamáj 5—12 pengő kilogrammonként. *Tojás* darabja 4—6 fillér.

Zöldszeg. Sárgarépa 10—20, petrezselem 12—22, zeller 10—26, kalarábé 8—16, vöröshagyma 5—10, fokhagyma 20—60, cékla 8—16, fejeskáposzta 20—60, kelkáposzta 16—50, vöröskáposzta 26—60, fejjessaláta, darabja 6—30, toma 30—160, burgonya, őszi rózsza 10—14, Ella 6—10, kifli 18—24, champignon gomba 220—360, fekete retek 10—20, hónapos retek esomója 12—50, uborka, ujdonság 300—400, spárga, ujdonság 80—300, sóska 30—80, paraj 20—40 fillér kilogrammonként.

Szesz és szeszitalok. A szeszüzletben e héten a forgalom főleg finomított szeszben volt élénkebb és az összes szeszkatagóriák változatlan árbán zárultak. *Gyümölcspálinka:* Törköly 2.60 pengőig volt ajánlva, egyes kisebb sürgős eladások még olcsóbb áron kerültek forgalomba. *Sepőpálinka* 2.70 pengő. Szilvívórium idei nyári 3.70 pengőig, ónyári 4 pengőig, ókék szilvívórium 5 pengőn keltek el 10.000 literfokonként + 3 százalék forgalmi adó. *Borpárlat* változatlanul 33.97 pengő.

Fapiac. A tüzfában az árak a lefolyt héten 10—15 pengővel emelkedtek. Belföldi búkkhasáb nyári és őszi szállításra budapesti paritásában 235—245, cserhasáb 200—210 pengő vagononként. Prompt (azonnali) szállításra búkkhasábot 270—275 pengővel, cserhasábot 225—235 pengővel kínálnak. *Fenyőfában* az árak megszilárdulása várható, mert az osztrák exportörök nincsenek megelégedve a Magyarországban elérhető árakkal. *Lombfában* alig van üzlet.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára április hó 18-án. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1965—2005, dollár 570.50—573.50, kanadai dollár 470—476, hollandi forint 231.95—233.35, német márka 135.70—136.60, svájci frank 110.70—111.40 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:* cseh korona 16.91—17.01, szerb dinár 7.20—7.70, francia frank 22.30—22.50, lengyel zloty 64.20—64.70, román leu 3.40—3.44, bolgár leva 4—4.26, olasz lira 29.90—30.20, osztrák schilling 80.10—80.80 pengő.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, április hó 23-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Baja, Érsekvadkert, Jász-kiskér, Nagykőrös.

Hétfő, április hó 24-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Acsa, Devecser, Diósjenő (bizonytalan), Dombbrád, Egyek, Gyula-keszi, Harkány, Hatvan, Köröstarcsa, Mátészalka, Sajószentpéter, Szécsény, Szil, Vizvár. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Felsőíreg, Igal, Nemesnép, Túrje, Vép. — *Marha- és sertésvásár:* Bánokszentgyörgy, Nagykapornok, Répceszentgyörgy, Vasszentmihály.

Kedd, április hó 25-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Demecser, Devecser, Hatvan, Jászszentandrás, Köröstarcsa, Szécsény. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Felsőíreg, Kerkaszentmiklós, Toponár.

Szerda, április hó 26-án. *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Somlyószőlős.

Csütörtök, április hó 27-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Balatonfőkajár, Marcaltó, Tornaszentandrás. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Szomajom.

Péntek, április hó 28-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Istvándi. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Büssü.

KIADJA:

„FALU“ ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1933. ÁPRILIS 23—29.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap

23

9: Hírek. 10: Egyházi zene és szentbeszéd az Egyetemi templomból. Szentbeszédet mond Tóth Tihamér dr. 11.15: Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. **Utána:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **Majd:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye; komoly zeneművek. **Szünetben:** „Rádiókrónika.” Elmondja Papp Jenő. 2: Gramofonlemez: operaáriák, műdalok, operettrészletek 3: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. Rádai Gyula dr.: „Gazdaságos-e a védekezés a gyümölcsösben?” 3.45: Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. 1. Krasznai István: Az üveggyártás. 2. Időszerű apróságok. 4.30: Időjelzés, időjárásjelentés. **Majd:** Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye; szórakoztató zene. 5.30: Vadnai László vidám estje a Zene-művészeti Főiskola nagyterméből. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Aida.” Dalmű 4 felvonásban. Zenéjét szerezte Verdi. **A II. felvonás után:** Időjelzés, hírek, sport- és löversenyeredmények. **Az előadás után, kb. 11 óra:** Bodrics Béla cigányzenekari hangversenye.

Hétfő

24

9.15: Losonczi-Schweitzer Oszkár szalonzenekari hangversenye; szórakoztató zene. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Fejves Alice hegedűl és Ligeti Dezső énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. Közben 12.25: Hírek. 1: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Testnevelési előadás. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diákfelőrája. „A magyar ifjúság barátai.” (Pósa, Sebők, Benedek.) 4: Aasszonyok tanácsadója. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Toll Janosi cigányzenekari hangversenye. 5.50: „Szent György napján a magyar Szent György szoborról.” Meszterházy Jenő előadása. 6.15: Az 1. honvédelmi vezényelők zenekari hangversenye;

szórakoztató zene. 7.15: Német nyelvoktatás. 7.45: Liszt Ferenc: Krisztus oratóriumának közvetítése a székesfővárosi Vigadó nagyterméből. Előadja a Székesfővárosi Zenekar, a Budapesti Hangverseny Zenekar, a Palestrina Kórus, a Szent István Bazilika Énekkara és az Egyetemi Énekkarok női kara. Az ünnepi beszédet Serédi Jusztinián, Magyarország hercegprímása mondja. **Ezt a közvetítést a varsói rádióállomás is átveszi!** Utána kb. 10.30: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Gramofonlemez: táncdalok; magyar nóták. 11.15: Astri Kalseth és Sztérényi József énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor; operaáriák.

Kedd

25

9.15: Országos Postászenekar hangversenye; opera- és operettrészletek. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Sárközi Sándor cigányzenekari hangversenye. Közben 12.25: Hírek. 1: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 4: „A jamboree”. A Magyar Cserkészszövetség előadása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „Mire a tengeri beérett”. Szentmihályiné Szabó Mária elbeszélése. 5.30: Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye; komoly zeneművek. 7: „A tuberkulózis elleni küzdelem”. Parassin József dr. előadása. 7.20: Gyenge Anna énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor; külföldi és magyar szerzők dalszerzeményei. 8: A Király Színház előadásának közvetítése. „A kék lámpás”. Operett 3 felvonásban. Szövegét és verseit írta: Harmath Imre és Szilágyi László. Zenéjét szerezte: Brodszky Miklós. **Az I. felv. után:** Időjelzés, hírek. **A II. felv. után:** Időjárásjelentés. **Az előadás után, kb. 11.15:** Horváth Gyula cigányzenekara Kalmár Pál énekszámaival.

Szerda

26

9.15: Gramofonlemez: operaáriák, táncdalok, magyar nóták. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Házikvintett hangversenye, komoly zeneművek. Közben 12.25: Hírek. 1: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákkféléőrája. „A föld és a víz harca”. **4:** Kertész József elbeszélései: 1. Az öreg Beppo szvetterje. 2. Indul a hajó. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Seregély Irma hárfázik. **5.30:** „Rádiózás — 2000-ben”. Zalai Fodor Gyula felolvasása. **6:** Magyar nóták. Előadja: Komlóssy Emma és Bura Sándor cigányzenekara. **6.45:** „A női izlés fejlődése Pesten”. Jeszenszky Sándor dr. előadása. **7:** „A római tiszt”. Földi Mihály novellája. **7.25:** Az Operaház előadásának közvetítése. „A mosoly országa”. Regényes operett 3 felv. Zenéjét szerezte Lehar Ferenc. **Az 1. felv. után:** Időjelzés, hírek, ügétőversenyeredmények. **Az előadás után:** Időjárásjelentés. **Majd:** Bura Károly cigányzenekari hangversenye. **10.10-től 11.30-ig Bura Károly cigányzenekara a bécsi rádióállomás részére!** — **10.30-tól 12-ig: Bura Károly cigányzenekara a berlini rádióállomás részére!**

Csütörtök 27

9.15: Az 1. honvédegyalozred zenekari hangversenye; szórakoztató zene. Közben **9.30:** Hírek. **11.10:** Nemzetközi vízjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Bertha István szalonzenekari hangversenye; szórakoztató zene. Közben **12.25:** Hírek. **1:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** Pósa Lajosné ifjúsági felolvasása. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** A földmiveltésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Elek Ferenc m. kir. gazdasági főtanácsos: „Föld és pénz”. **5.30:** Gramofonlemez: operettrészletek és tánczene. **6.30:** Angol nyelvoktatás. **7:** Baranyi János zongorázik; komoly zeneművek. **7.30:** Munkás-féőóra. **8:** Díszhangverseny a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Közreműködik Anday Piroksa, Németh Mária, Pataky Kálmán, Strack Tivadár (ének), Szénássy Károly (hegedű) és a Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Széll György. — **Ezt a közvetítésünket a belgrádi rádióállomás is átveszi!** — Utána kb. **10.15:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, ügétőversenyeredmények. **Majd:** Rácz Béla cigányzenekari hangversenye; szórakoztató zene.

Péntek 28

9.15: Weidinger szalonzenekar hangversenye; szórakoztató zene. Közben **9.30:** Hírek. **11.10:** Nemzetközi vízjelző szolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Gramofonlemez; tánczene. Közben **12.25:** Hírek. **1:** Időjelzés,

időjárás- és vizállásjelentés. **1.30:** Tanfolyam a Testnevelési Főiskoláról. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** „A rádió diákkféléőrája. „Róma születésnapja.” **4:** „Apróságok Ady Endre életéből.” Petri Mór előadása. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Guttenberg György szalonzenekara, Dán Dezső énekszámáival; operettrészletek, dalok. **6:** „Ókori sztárok.” Révay József előadása. **6.30:** Langlet Waldemárné skandináv dalokat énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. **7:** Gusztáv Adolf svéd trónörökös értekezése: „Svédország és népe.” Magyarra fordította Schiffer Iván dr. **7.30:** Rácz Béla cigányzenekara. **8.30:** „Római emlékek.” Lendvay István előadása. **9:** Stefániai Imre és Zathureczky Ede magyar szonátaestje; komoly zeneművek. Utána kb. **10.15:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Csorba Dezső cigányzenekara.

Szombat 29

9.15: Solthy György zongorázik, Geiringerné Kunczy Teréz és Galetta Ferenc énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. Közben **9.30:** Hírek. **11.10:** Nemzetközi vízjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Házi-kvintett hangversenye; komoly zeneművek. Közben **12.25:** Hírek. **1:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** Gyermekekjátzóóra. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** „Optimizmus és önbizalom.” Perlaky Lajos előadása. **5.30:** Néprajzi közvetítés Bujákról. A közvetítést vezeti Paulini Béla. **6.30:** Uray Margit magyar nótákat zongorázik. **7.15:** Mit üzen a rádió? **7.45:** Gramofonlemez; operaráriák, műdalok. **8.30:** A rádió külügyi negyedőrája. **8.45:** Operettrészletek. Közreműködik a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar, Nagy Margit és Palló Imre. Utána kb. **10.15:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, ügétőversenyeredmények. **10.30:** Rácz Berei cigányzenekara. **11.15:** Pataky-jazz; tánczene.

BUDAPEST II. 840 m

VASÁRNAP, április hó 23-án, délután 3 órától 3.45-ig: Gramofonlemez; tánczene.

CSÜTÖRTÖK, április 27-én, délután 5 órától 5.30-ig: Gramofonlemez; szórakoztató zene.

SZOMBAT, április hó 29-én, délután 7.15-kor: Gramofonlemez; tánczene. **Utána:** „A hét eseményei”.